

ΕΙΡΗΝΗ ΚΙΤΣΙΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ
ΓΡΥΛΩΝ

Φυσικές ιστορίες

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

Η Ειρήνη Κίτσιου

γεννήθηκε στην Κόνιτσα.

Σπούδασε πολιτικές επιστήμες

στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Κείμενά της δημοσιεύονται

επί σειρά ετών στο περιοδικό *Κόνιτσα*.

Ο *Εκπαιδευτής Γρύλων*

είναι το δεύτερό της βιβλίο.

Το *Πλάι στο Ποτάμι*

είναι το πρώτο της βιβλίο·

κυκλοφορεί από τις εκδόσεις μας,

και έχει αποσπάσει

τις καλύτερες κριτικές.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ.ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΣΠΕΤΣΩΝ 25, 113 62 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 8834329 FAX: 210 8834329

e-mail: info@zacharakis.gr

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Ελλάδα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ελλάδα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΚΔΑΤΗΡΙΑ
ΕΡΕΥΝΑ

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ειρήνη Κίτσιου

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 52787

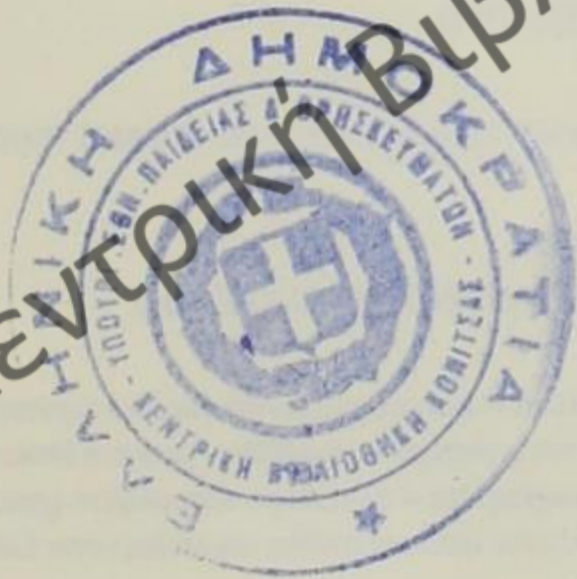
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 16-02-09

ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. 889.3 Κ17

κωδ. 687

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΓΡΥΛΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ.ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

Σειρά: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τίτλος: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΓΡΥΛΩΝ

Συγγραφέας: ΕΙΡΗΝΗ ΚΙΤΣΙΟΥ

Επιμέλεια: ΕΛΠΙΔΑ ΒΟΥΡΛΙΩΤΗ

Σελιδοποίηση - Φύλμ - Μολύβι - Εξωφυλλο: ΑΡΧΕΤΥΠΟ - ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Copyright © Ειρήνη Κίτσιου

Copyright © 2008 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Εκδόσεις Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

Σπετσών 25, 113 62, Αθήνα

Τηλ.: 210 8834 329, Fax: 210 8834 329

e-mail: info@zacharakis.gr

<http://www.zacharakis.gr>

ISBN 978-960-89980-7-0

Στον Κωνσταντίνο Γ. Βολιωνιτάκη

Ελλάδα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Θά 'χω απ' τη Φύση αρκετά
Σάν θά 'χω μπει μέσα σ' αυτές
Μιάς Άγριας μέλισσας δικαίωμα
Τίς οικειότητες

Emily Dickinson
Μετάφραση Κώστας Ιωάννου
Εκδόσεις ΚΡΩΠΠΑ

Κόσσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ελλάδα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Περιεχόμενα

Κολεόπτερα και Ψυχές

Εκπαιδευτής Γρύλων	15
Το Δείπνο	18
Κασπάρ της νύχτας	22

Αρκαδία

Αρκαδία.....	29
--------------	----

Φυσικές Ιστορίες

Μικρά Κορίτσια.....	37
Μωρά	39
Sciurus Vulgaris	41
Βιολέτες	44
Λευκή Κυρία	46
Η Πραγματικότητα	49

Το Όνειρο	52
Κρυφό Πέρασμα	54

Τοπίο ήχων

Ομίχλη.....	59
Ντάμα Μπαστούνι	61
Καμπανέλι	62
<i>Renny Lane</i> και οι Τρομπέτες του Μπαρόκ....	65
Η Μύτη.....	67

Βαλς ευγενικά και αισθηματικά

Κόκκινος Ναύαρχος	73
Βολέγο.....	75
Η Μάγισσα του Μεσημεριού	77
Ιδιόμελο	79
Κυπαρίσσια	81
Λαίδη Μακμπέθ.....	83
Ροζ Τιέπολο.....	85

Μουσική

Αμερική	91
Σελίδες Ημερολογίου.....	95

*Κολεόπτερα
και Ψυχές*

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΕΚΔΟΣΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Εκπαιδευτής Γρούλων

Στην Ελπίδα

Τις νύχτες –όταν άνθιζε το χιόνι και σκέπαζε όλα τα μονοπάτια που οδηγούσαν από το ερημητήριό μου στον κόσμο– νοσταλγούσα χωρίς ελπίδα παρηγοριάς, το τραγούδι των γρούλων.

Κάποιο χειμώνα όμως, ο Ιωάννης Σεβαστιανός Μπ. (φίλος πιστός και μανιώδης ταξιδευτής ο οποίος πίστευε, πως η αμβλυμένη μελαγχολία μου θα μπορούσε αναπάντεχα να οξυνθεί με απρόβλεπτες συνέπειες), ήρθε στο καταφύγιό μου φορώντας τα χιονοπέδιλά του και μου μίλησε για χώρα παράξενη, όπου πάντοτε ακού-

γεται τα βράδια χειμώνα καλοκαίρι το τραγούδι τους.

Ο ενθουσιασμός του (είχε μεγάλη φαντασία) με παρέσυρε· χωρίς να το καταλάβω βρέθηκα μαζί του σ' αυτόν τον περίεργο τόπο.

Εκεί οι άνθρωποι τους κρατούσαν φυλακισμένους σε κλουβιά, όπως τα καναρίνια κι εκείνοι ποτέ δεν σταματούσαν να χτυπούν τα έλυτρά τους σε ποικίλους και πολύ ενδιαφέροντες ρυθμούς. Εκτός απ' αυτό, τους εκπαίδευαν κιόλας.

Ήταν πρωί όταν χτυπήσαμε το μπρούντζινο ρόπτρο της εξώθυρας του σπιτιού ενός τέτοιου εκπαιδευτή και του ζητήσαμε χωρίς πολλά λόγια να μας κάνει μια μικρή επίδειξη. Αμέσως αυτός (σαν να 'ταν κάτι φυσικό τούτο το πράγμα που γυρεύαμε), ξάπλωσε με τη ράχη του στο καλογαλισμένο ξύλινο πάτωμα της μεγάλης σάλας που ανοίγονταν μπροστά μας κι έστρωσε ένα άσπρο χειρομάντηλο στο στήθος, ακριβώς κάτω απ' τον κόμπο της γραβάτας του. Έβγαλε κατόπιν απ' τη μέσα τσέπη του σακακιού του τέσσερις γρούλους κι αφού τους τοποθέτησε σε ζευγαράκια πάνω στο μαντήλι, σφύριξε σιγανά. Είδαμε τότε να χορεύουν στη λαμπερή απ' τον πρωινό ήλιο, πίστα του μαντηλιού της μύτης, τα πιο διάσημα χορευτικά ντουέτα του

κόσμου: Φανταστείτε, από Φρεντ Αστέρ και Τζίντζερ Ρότζερς μέχρι Φλερύ και Λίντα Άλμα!

Μετά απ' αυτό το εξαιρετικό γεγονός, παρέμεινα επί δέκα συναπτά έτη σ' αυτή τη θαυμάσια χώρα για να μάθω καλά τη σπάνια τέχνη του εκπαιδευτή γρούλων κι ύστερα επέστρεψα στο ερημητήριό μου πανευτυχής.

Τώρα, σαν πέφτει χιόνι τις ηλιόλουστες μέρες, καταφθάνουν εδώ –φορώντας τα χιονοπέδιλά τους– άνθρωποι κάθε ηλικίας για να προμηθευτούν τους γρούλους τους. Όταν όλα προχάζουν τα βράδια, έχω τους δικούς μου που μου κρατούν συντροφιά· χτυπούν ρυθμικά τα εκπαιδευμένα τους έλυτρα, κάνοντας θρύψαλα την απειλητική μοναξιά, που προσπαθεί να εισχωρήσει στο είναι μου ανάμεσα από δυο ανάσες μου.

Το Δείπνο

Με το ταχυδρομείο έλαβα μια πρόσκληση. Η κυρία Μ.Π. πολυβραβευμένη ερασιτέχνης φωτογράφος, με καλούσε, στο δείπνο που παρέθετε για τους φίλους της στα «Πράσινα άλογα» (εξοχικό κέντρο που βρίσκεται έξω από την πόλη, πολύ μακριά από το σπίτι μου). Πήρα, χωρίς δεύτερη κουβέντα, την απόφαση να πάω καθώς το δέλεαρ ήταν ισχυρό· οι συγκεντρώσεις της –το λέω εκ πείρας αυτό– έχουν πάντοτε ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Τη σωστή μέρα και ώρα λοιπόν, ήμασταν καθισμένοι όλοι οι καλεσμένοι γύρω απ' το μεγάλο τραπέζι του φαγητού, όπου μόλις σερβίρονται τα πρώτα μεζεδάκια, καταφθάνουν δειλά

δειλά κι οι πρώτες νυχτοπεταλούδες. Μερικές κυρίες –διαθέτουν σίγουρα λεπτά αισθήματα– μιλούν γι' αυτές τρυφερά με λέξεις όπως: ψυχούλες, δαντελένιες και άλλες αυτού του είδους. Ωστόσο, αρχίζει να καταφθάνει πλήθος κι έτσι όπως πηγαίνουν απρόσεχτα παντού, γεμίζουν πιάτα και ποτήρια· καταλήγουμε δε σε λίγο να μη διακρίνουμε ο ένας τον άλλον.

Η Μ.Π. απτόητη· φωτογραφίζει μετά μανίας το φαινόμενο (έπαιρνε η κακομοίρα τις πρώτες εμπρεσιονιστικές φωτογραφίες της ζωής της· έμοιαζαν όλα τόσο φευγαλέα και ονειρώδη!).

Οι κύριοι, όμως, χάνουν την ψυχραιμία τους· απ' το κακό τους λύνουν τις γραβάτες τους. Οι κυρίες (μαζί κι αυτές με τα λεπτά αισθήματα) πανικοβάλλονται τόσο, που αρχίζουν να πετούν εδώ κι εκεί τις μεταξωτές τους εσάρπες, αφήνοντας ακάλυπτα όμορφα μπούστα (κανείς βέβαια, δυστυχώς, εκείνη την ώρα δεν είχε όρεξη να τα θαυμάσει).

Φέρνοντας στο νου μου τότε εγώ κάποιες ελάχιστες μαγικές μου ικανότητες (κάποτε ανέσυρα απ' το άδειο μου καπέλο δύο καχεκτικά κουνελάκια) αποφάσισα να επέμβω: σηκώνω το χέρι μου, που στο δείκτη του λάμπει σαν άστρο, το κόκκινο ρουμπίνι μου και γράφω στον αέρα ένα γνωστό στους μνημένους μαγικό κύ-

κλο. Αμέσως το τοπίο ξεκαθάρισε· τόσο πολύ, που και η ίδια δεν πιστεύω καθόλου σ' αυτό μου το επίτευγμα. Κι αλίμονο! Βγήκε τόσο οδυνηρά αληθινή η διαίσθησή μου. Καθώς γύρισα το κεφάλι μου πίσω, με την πρόθεση να ειδοποιήσω τον σεφ και τους βοηθούς του για να σερβίρουν αμέσως τα υπόλοιπα, ω! τι συμφορά... Τους βλέπω οπλισμένους με μεγάλες απόχες· στα δίχτυα τους σπαρταρούν αμέτρητες νυχτοπεταλούδες, που τις ακούω να φωνάζουν και να τσιρίζουν απεγνωσμένα:

– Πίσω, πίσω!

– Στα γαϊδουράγκαθα, στα γαϊδουράγκαθα!

Σπαράζει η καρδιά μου καθώς αντιλαμβάνομαι αυτόν το χαλασμό. Πηγαίνω κοντά με μεγάλη αγωνία και θερμοπαρακαλώ αυτούς τους βαρβάρους: «Καλοί μου κύριοι, σταματήστε να στοιφογυρίζετε τις απόχες σας μ' αυτόν τον τρόπο· αφήστε, σας παρακαλώ, τις νυχτοπεταλούδες ελεύθερες έξω από τον περίβολο κι αυτές, σας διαβεβαιώ, θα εξαφανισθούν· άκουσα απ' το στόμα τους, τώρα δα, πως αυτός είναι ίσα ίσα ο σκοπός τους».

Όλοι τους (σερβιτόροι και καλεσμένοι) μετά απ' αυτά που είπα, με κοίταξαν περίεργα. Τελικά όμως, τα δάκρυά μου πείθουν τους αν-

θρώπους του κέντρου· χωρίς αντιρρήσεις τινάζουν απαλά τις απόχες τους αμέσως έξω στο χερσότοπο.

Τότε αυτές, οι νυχτοπεταλούδες, πέταξαν πάραυτα προς τα γαϊδουράγκαθα, όπου είχαν με μαεστρία κρεμάσει τα κουκούλια τους κι επέστρεψαν επιτέλους –όπως διακαώς το επιθυμούσαν– πάλι πίσω στην εμβρυακή τους ηλικία...

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Κασπάρ της Νύχτας

Στην Ευφροσύνη Τζέκου

Οσκαραβαίος «ζούσε» μόνιμα στο σε-
ντούκι της θείας μου· κάποια μέρα
μάλιστα, που σκυμμένες κι οι δυο ψά-
χναμε στα εγκατά του, αυτή μου ψιθύρισε
—παιχνίζοντας στα χέρια της προσεχτικά το απο-
ξηραμένο σώμα του κολεόπτερου— πως είναι
«φυλαχτό».

Η εξομολόγησή της με εξέπληξε· και σαν να
μην έφτανε αυτό, άρχισα να υποψιάζομαι πως
όλα αυτά που την έκαναν αξιαγάπητο και χαρι-
τωμένο πλάσμα, τα όφειλε σ' αυτό το μαύρο
ζούδι, με τις φοβερές δαγκάνες. (Βρισκόταν
καταχωνιασμένος στον πάτο του μπαούλου μέ-

σα σ' ένα κουτί από λουκούμια στρωμένο με ροδοπέταλα, κόκκινα κι άσπρα, απ' τις δυο μας τριανταφυλλιές, μαζί με χάρτινα σχέδια για σταυροβελονιά, χρυσές παραμάνες και καρφοβέλονα· ιδανική κατοικία –μα την αλήθεια– για φυλαχτό.)

Αλλά, ο έρωτας που τιμωρεί σκληρά τους προπέτες ήρθε απροσδόκητα και κατακυριεύσε τη θεία μου, διαψεύδοντας έτσι τις υποσχέσεις της (εκτός των άλλων, μου είχε τάξει ότι αυτή και το σκαθάρι της δεν θα με εγκατέλειπαν ποτέ). Αυτό συνέβη τη στιγμή ακριβώς που πίστεψα πως είχα σίγουρη την ευτυχία μου κι έβαλα το φέσι μου στραβά! Ως άνθρωπος όμως που σέβεται τον εαυτό του, αποφάσισα να κρατήσω το φυλαχτό με κάθε τρόπο· γι' αυτό σχεδίασα και πραγματοποίησα την απαγωγή του, προτού φύγει το σεντούκι μαζί της από το σπίτι μας.

Κάποιο μεσημέρι που εκείνη, κουρασμένη απ' τον αργαλειό, είχε πλαγιάσει στο ντιβανάκι –το 'χε συνήθειο– και λαγοκοιμόταν, άνοιξα με χίλιες δυο προφυλάξεις το σεντούκι και, καθώς γνώριζα καλά τα κατατόπια του, άρπαξα το σκαραβαίο της με μεγάλη ευκολία και τον έβαλα στο κουτί απ' τα αμυγδαλωτά παρέα με την κόκκινη διαμαντένια λιβελούλα μου.

Το τραύμα της εγκατάλειψής μου από την αγαπημένη μου θεία επουλώθηκε γρήγορα· κι αυτό οφείλεται καθώς αντιλαμβάνεστε στο σκαραβαίο. Για τούτο, κανείς μέχρι σήμερα—όσο κι αν προσπάθησε—δεν μπόρεσε να μειώσει, έστω κι ελάχιστα, την προσήλωσή μου σ' αυτόν. Ούτε ο Γάλλος ποιητής Μπερτράν, ούτε οι μαθηματικές εξισώσεις του Έντγκαρ Άλαν Πόε, ούτε ακόμη κι αυτός ο Ελβετός ρολογάς μου, που 'ναι ο πιο ειδικός γι' αυτή τη δουλειά (οι ρυθμοί των ρολογιών του κυβερνούν πολλές ώρες της ζωής μου). Έτσι όπως βρίσκομαι δε, τώρα, υπό την προστασία του κολεόπτερου, έγινα χαρούμενο κι ευτυχισμένο πλάσμα σαν κι αυτήν. Κάθε πρωί πάνω τον περίπατό μου, σκορπίζοντας χαμόγελα δεξιά κι αριστερά· ύστερα πέφτω με τα μούτρα στον αργαλειό, σχεδιάζοντας με μεγάλη επιμέλεια περίπλοκα σχέδια στα υφαντά μου. Το μεσημέρι, κατάκοπη πια, πλαγιάζω για λίγο στο ντιβανάκι και λαγοκοιμάμαι. Μην ελπίζετε, όμως, ότι θα μπορέσετε αυτή την ώρα κι εσείς εύκολα (σύμφωνα με το παράδειγμά μου) ν' αρπάξετε τη ευτυχία μου. Σας διαβεβαιώ πως είναι πολύ δύσκολο· γιατί, προνοητική καθώς είμαι, κάρφωσα τον σκαραβαίο μου στο στήθος μου, ακριβώς πάνω απ' τους χτύπους της καρδιάς μου. Είναι άδικο,

άλλωστε, να με ζηλεύετε γι' αυτό. Ήδη γνωρίζετε πως, όταν οι περιστάσεις το επιτρέπουν, πάντοτε μοιράζομαι αυτή την ευτυχία μου μαζί σας.

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Αρκαδία

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Αρκαδία

Στον Κωστή

“Δεν δύναται κανείς χωρίς φτερά το εγγύτατο ν’ αδράξει”
Υπόδος
Holdertin

Μου ζητούν πάλι να τους πω την ιστορία μου. Δεν θα υπέκυπτα, σασ διαβεβαιώ, ξανά σ’ αυτή την ανώφελη ενασχόληση, αν δεν είχα τα βόδια μου (πρεζαίνονται για συντροφιές και χάχανα) να με παροτρύνουν με τα επίμονα βλέμματά τους που παρακαλούν: «Έλα, μπάριμπα, διηγήσου την, διηγήσου την!»

Ότι ζω μόνος σ’ αυτό το ονειρεμένο οροπέδιο με τα δυο μου βόδια, τις κασίκες και το πιστό μου σκυλί, είναι όντως απορίας άξιον για

τον καθέναν. Υποψιάζομαι, ωστόσο, πως περισσότερο τους κεντριίζει η ανεξαρτησία μου, αυτή η αυτονομία μου, που είναι στον υπερβολικό βαθμό εκ διαμέτρου αντίθετη με την ασήμαντη κοινωνική μου υπόσταση. Αποφάσισα λοιπόν τώρα να την διηγηθώ εδώ, μόνο για τελευταία φορά ελπίζοντας να απαλλαγώ έτσι απ' όλους κι από τα νάζια των βοδιών μου.

«Σαν ήμουν παιδί, ένα χειμωνιάτικο πρωινό οι γονείς μου κι εγώ ξεκινήσαμε για να πάμε σε φιλικό μας σπίτι –ήταν χτισμένο κάπως μοναχικά προς τον κάμπο– όπου την επόμενη μέρα εκεί θα γινόταν γάμος.

Όταν φτάσαμε, μας δέχτηκαν όλοι με χαρές και γέλια κι αμέσως βρεθήκαμε στο μεγάλο μαγειριό. Το τζάκι κι ο φούρνος ήταν αναμμένα κι έκανε μια ζέστη τρομερή. Έφτιαξαν ποντς και μας κέρασαν βύσσινο γλυκό, που αγαπούσα πολύ γρήγορα, όμως, βαρέθηκα. Άρχισα τότε να σκαλίζω με τη μασιά (με διασκέδαζε αφάνταστα αυτό) τα κάρβουνα στο τζάκι, προκαλώντας έτσι μικρές εκρήξεις, που έστελναν μυριόχρωμη βροχή από σπίθες πολύ μακριά πάνω στα μάλλινα στρωσίδια. Κανείς τους δεν παραξενεύτηκε βέβαια κι ούτε με μάλωσε γι' αυτό· όλοι ήξεραν από καιρό πως ήμουν παλιόπαιδο.

Έπειτα από αρκετή ώρα άνοιξε η πόρτα και

μπήκαν μέσα τρεις λεβέντες ως εκεί πάνω, τα παιδιά της οικογένειας· ένας απ' αυτούς ήταν κι ο γαμπρός. Στους ώμους τους γυάλιζαν οι κυνηγητικές καρραμπίνες κι απ' τις δερμάτινες θηλιές που ήταν πιασμένες στις φυσιγγιοθήκες τους κρεμόταν πουλιά με πλουμιστό φτέρωμα: Μπεκάτσες και κοτσύφια, πάπιες κι αγριόχηνες σταχτιές, αγριοπερίστερα και μικρές περδικούλες· σαν έλυσαν τα βρόχια γέμισε το μαγειριό πουλιά. Αυτοί οι άνδρες μού κάνανε χαρές· μ' έπαιρναν στην αγκαλιά τους και με πέταγαν ύστερα ψηλά. Μα εγώ τσίριζα και τους κλότσαγα με τα πόδια μου δυνατά, γιατί δεν μου άρεσαν καθόλου τα αντριλίκια τους.

Την ίδια ώρα, χωρίς πολλά λόγια, άρχισαν όλοι πρόθυμα το ξεπουπουλιασμά (τα πουλιά θα γινόταν νόστιμη σούπα για τους καλεσμένους)· έδωσαν και σε μένα μια όμορφη πάπια και μου είπαν, γελώντας, ν' αρχίσω δουλειά. Τότε, καθώς θαύμαζα απορημένος το πράσινο κεφάλι με το πορτοκαλί ράμφος και τις βεντάλιες των ποδιών της, ένιωσα στην παλάμη μου την καρδιά της να χτυπά δυνατά και στο κορμί μου ξαφνικά μια ακατανίκητη ορμή να τρέξω μαζί της στα χωράφια. Βγήκα έξω ταραγμένος κρατώντας την πάπια στη αγκαλιά μου, μα ώσπου να φτάσουμε στο φράχτη, αυτή μου ξέφυγε κι άρχισε να πετά.

Συνεπαρμένος απ' το παράδοξο φαινόμενο τρέχω μαζί της κι εγώ, χωρίς να λογαριάζω δρόμο κι αποστάσεις· ας άκουγα πίσω μου τη μάνα μου να με φωνάζει – νόμιζε η κακομοίρα πως μ' έπιασε η τρέλα και πήγαινα πάλι στα παιχνίδια.

Όταν περάσαμε το ποτάμι κι ήμαστε πια πολύ μακριά, αντιλήφθηκα ότι η πάπια μου δεν ήταν μόνη· είχε για συντροφιά ολόκληρο σμήνος από πουλιά (θαρρώ πως ήταν εκείνα τα ίδια που κείτονταν στις πλάκες του μαγειριού, γιατί διέκρινα ή έτσι μου φάνηκε για μια στιγμή, τουλάχιστον, λαβωματιές από σκάγια στην κοιλιά και τις φτερούγες τους). Μπροστά πήγαιναν γραμμή οι αγριόχηνες – τις μέτρησα μία μία – δέκα σταχτιές και πέντε χωραφίσια· ακολουθούσαν οι πάπιες – φώναζαν δυνατά για τον καιρό που προμηνυόταν κακός – και παραπίσω όλα τα άλλα, συμφιλιωμένα παράξενα μ' ετούτα τα ταξιδιάρικα.

Η αμάθητη ψυχή μου, είν' αλήθεια, πως βασανίστηκε πολύ σ' αυτό το ταξίδι· το ταλαιπωρημένο σώμα μου δεν βρήκε ούτε μία στιγμή για να ξεκουράσει τα καταπονημένα μέλη του. Άκουγα ακόμα τη φωνή της μάνας μου – πολύ αραιά πια, σαν σε όνειρο – να με καλεί· αλλά οι επιθυμίες της μου φαινόταν ανοησίες και παραλογισμοί μπροστά στο δρόμο που είχε χαράξει το πεπρωμένο μου.

Εντέλει, αφού πέρασαν πολλά χρόνια, τα πουλιά μ' οδήγησαν με ασφάλεια σ' αυτόν τον όμορφο τόπο. Από τότε μένω εδώ· έγινα με τον καιρό αδιάσπαστο στοιχείο της φύσης του. Μέσα στη λίμνη του, που στις όχθες της αναπαύονται συχνά οι σκέψεις μου, κρέμεται τώρα όλος ο κόσμος μου: ο δρυμός και τα λουλούδια της άνοιξης, οι καρποί του καλοκαιριού και τα χιόνια του χειμώνα, τα πουλιά, τα ζώα μου, η ύπαρξή μου ολόκληρη. Μέσα της, φεγγάρι και ήλιος ίδια. Σαν αρχάριος μαθητεύω πλάι σ' αηδόνια, ζώντας ήσυχα εδώ που οι αύρες φυσούν ελαφρότερα και βέλη αγάπης μου στέλνει τα πρωί. Στον ουρανό μου τα σύννεφα ανθίζουν απαλά κι ό,τι γεννιέται είναι θεϊκό...»

Η ιστορία μου –το γνωρίζω καλά– δεν μπορεί να γίνει πιστευτή από κανέναν· κι αν ακόμη τους καλόπιανα, άδικος κόπος. Σκέφτομαι, ωστόσο, ότι θα μπορούσα ν' αλλάξω την τύχη της αν προσπαθούσα ν' αναλύσω τη σημασία της – δίνοντας λύσεις έστω και περιορισμένες. Αν έθετα, ας υποθέσουμε, επί τάπητος τις ιδέες μου, ή αν φανερώνα ορθά κοφτά την αληθινή της αλήθεια.

Θα μπορούσα, ίσως, ν' αλλάξω την τύχη της αν προσπαθούσα επίσης να... Αλλά και πάλι, πού να βρεθούν σήμερα τόσα πουλιά!

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Φυσικές Ιστορίες

Επιστήμια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Μικρά Κορίτσια

Βρίσκομαι μέσα στη σπηλιά. Κάθομαι στην άκρη ήσυχη, πάνω σε μια κοτρώνα, και τις παρατηρώ. Φαίνονται να 'ναι κι οι τρεις παραδormένες στον ύπνο.

Δεν τις έχω δει ποτέ ξυπνητές (μεταξύ μας, κάτι τέτοιο θα μου προκαλούσε τρόμο, καθώς με διακατέχει πάντοτε αδικαιολόγητη δειλία). Υπηρετώμαι ωστόσο (δεν αμφιβάλλω σχεδόν καθόλου γι' αυτό), πως, αυτή τη στιγμή, με παρακολουθούν μέσα απ' τα μισόκλειστα βλέφαρά τους· ο ύπνος τους, καθώς λένε, είναι ελαφρύς και ταράζεται με τον παραμικρό θόρυβο.

«Οι πονηρές», μονολογώ, παριστάνοντας τον ειδήμονα, «περιμένουν πότε θα φύγω για

να ορμήσουν ύστερα με βουλιμία στο μέλι». (Τους το αφήνω σε μεγάλο μπακιρένιο ταψί στο πιο φωτεινό σημείο της σπηλιάς.)

Έρχομαι εδώ κάθε χειμώνα. Στην πραγματικότητα, δεν τις φοβάμαι· νιώθω απολύτως ασφαλής, γιατί μου έχουν πει ότι οι αρκούδες αγαπούν πολύ τα μικρά κορίτσια.

Μικρά Κορίτσια
Κέντρο Κέντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Μωρά

Τον πράσινο βάτραχο το μετεωρολόγο, έκλεισα σε μεγάλη γυάλα για χρυσόψαρα, αφού πρώτα τη γέμισα μέχρι τη μέση με νερό. Του έβαλα και μια σκαλίτσα μέσα για να την ανεβοκατεβαίνει· να μου δείχνει κάθε στιγμή τις διαθέσεις του καιρού. Κρατώ πάντοτε σφαιριστό το στόμιό της με σίτα (έτσι ηλίθιος όπως είναι αυτός, μπορεί μ' ένα σάλτο να το σπάσει απ' το μετεωρολογικό σταθμό μου κι ύστερα άντε βρες τον).

Στις αρχές της άνοιξης, όταν ο μετεωρολόγος μου εγκαταλείπει τα πάνω σκαλοπάτια κι αρχίζει τα τρελά του μακροβούτια, καταλαβαίνω ότι έφτασε η ώρα να επισκεφθώ τα ζαρκάδια στις παρυφές του βουνού.

Ελλάδα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Διαλέγω μια μέρα ηλιόλουστη, μετά από βροχή, τότε που αυτά βγαίνουν στα ξέφωτα – η χλόη θα 'χει αρχίσει, ήδη, να φυτρώνει – για να στεγνώσουν τη βρεμένη τους γούνα και να παίξουν με τα μωρά τους στον ήλιο. Παίρνω μαζί και τα κιάλια μου (από μακριά μονάχα θα μπορέσω να καμαρώσω τη χάρη τους).

Αν και μου δίνεται πολλές φορές η ευκαιρία, ποτέ δεν χαϊδεύω αυτά τα μωρά – όταν η μητέρα τους με τη δυνατή μύτη οσφρανθεί στη ράχη τους τη μυρωδιά της πέννας μου, θα τα εγκαταλείψει.

Sciurus Vulgaris

Η περιέργεια, αγαπητοί μου αναγνώστες, σύμφωνα με την κοινή γνώμη, είναι κακό ελάττωμα· τη δράση της, ως εκ τούτου, οφείλει κάθε άνθρωπος να περιορίζει.

Στο δικό μου χαρακτήρα ωστόσο, παρ' όλες τις προσπάθειές μου, απολαμβάνει αυτό που θα λέγαμε «απόλυτη ελευθερία» και νιώθω, βέβαια, ένοχη, όπως κάθε ευσυνείδητος άνθρωπος γι' αυτό· παρατώ κάθε λίγο και λιγάκι τη δουλειά μου εξαιτίας της.

Τις εξορμήσεις μου στη φύση όμως –εκεί κυρίως εντοπίζονται τα ενδιαφέροντά μου– θα τις χαρακτηρίζα πράξεις μεγαλειώδεις και εξαιρετικής ομορφιάς! (Αν μπορούμε, έτσι, μ' αυτόν τον τρόπο, να εξηγήσουμε την αγαλλίαση

και τη γοητεία που με κατακλύζει, όταν ανακαλύπτω και απολαμβάνω εικόνες που η φύση κρατά πολύ καλά κρυμμένες και τις φανερώνει εν τέλει μόνο στους περιέργους.)

Να, καλή ώρα, όπως τώρα: Είναι πολύ όμορφη μέρα και βρίσκομαι στο δάσος. Ανεβασμένη στο χοντρό κλωνάρι μεγάλου πεύκου της Τύμφης, καρτερώ έξω απ' την πόρτα της –την έχει κλειδαμπαρωμένη– να βγει η βερβερίτσα. Πριν λίγο, μάλιστα, άκουσα από μέσα σαματά σκουξίματα και ποδοβολητά πάνω σε καούδια και φουντούκια. «Φαίνεται, θα 'ναι δύο και μαλώνουν», σκέφτομαι.

Τρεις ολόκληρες ώρες εμ' εδώ κρεμασμένη, όμως, και δεν αντέχω άλλο· φταρνίζομαι απ' το κακό μου συνεχώς αναρωτιέμαι, αν αξίζει πραγματικά τον κόπο να περιμένω περισσότερο, μόνο και μόνο για να δω μια πονηρή φάτσα με λυγιστή φουντωτή ουρά. Ψελλίζω για παρηγοριά τα λόγια της ζωολογίας:

«Εν καιρώ ηρέμω και αιθρίω κινείται ακαταπαύστως επί των δένδρων. Κατέρχεται ευχερώς επί τίνος κορμού, τρέχει μέχρι έτερου δένδρου και αναρριχάται πάλιν επί τούτου πολλάκις μόνον χάριν παιδιάς...»

Εκνευρίζομαι, εν τω μεταξύ, φοβερά και προσπαθώ πέφτοντας πάνω της μ' όλη τη δύναμή μου ν' ανοίξω την αμπαρωμένη πόρτα. Στο τέλος τα καταφέρνω· ανοίγει κάνοντας εκκωφαντικό θόρυβο! Η φωλιά της είναι γεμάτη προμήθειες: καρύδια, λεφτόκαρα, σπόροι κουκουναριών, κάστανα και βελανίδια σχηματίζουν έναν τεράστιο σωρό· αυτή άφαντη!

Άκουσε τα φταρνίσματά μου κι έφυγε απ' τη πίσω πόρτα, αφήνοντάς την ελίτηδες ανοιχτή, για να μ' εκνευρίσει περισσότερο.

Επιστήμια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Βιολέτες

Το μήνα Μάιο, που είναι κατάλληλος ο καιρός, κάλεσα τον παπλωματά της κωμοπόλεώς μου, για να φρεσκάρει το κόκκινο μεταξινό μου πάπλωμα: είναι παραγεμισμένο με καθαρό μαλλί από πρόβατα δικά μας που περνούν τα καλοκαίρια τους ψηλά στα Περόνια* της Τύμφης.

Ο καλός μας ο τεχνίτης ήρθε πρωί πρωί κουβαλώντας το τοξάρι,** το λανάρι, τις βέργες του και το ξήλωσε στο λεπτό. Με πολλή σπουδή άπλωσε ύστερα το μαλλί και το μετάξι στις

* Περόνια: τοποθεσία του όρους Τύμφη.

** Τοξάρι: εργαλείο του παπλωματά.

πλάκες της αυλής μου, εκεί όπου μοσχοβολά το αεράκι απ' τ' αρωματικά φυτά και τα ιαματικά βοτάνια.

«Το πάπλωμά σου, κυρά, είναι φεξάτο»,* μου είπε, ενώ εξέταζε το περιεχόμενό του πεσμένος στα τέσσερα, πολύ προσεχτικά, με τα μάτια του ορθάνοιχτα.

Μα εγώ –σχολαστική νοικοκυρά– παρατηρούσα ήδη με το μεγεθυντικό φακό μου, νιώθοντας φρίκη, τα ακάρεα που δραπέτευαν απ' τις μάλλινες τουλούπες κι έντρομα έτρεχαν να κρυφτούν πίσω απ' τα πυκνά κλωνάρια του δέντρολίβανου ή τρύπωναν με βία βαθιά, μέσα στα άνθη της καμπανούλας, ποδοκατώντας στο διάβα τους τις βιολέτες μου, που ακόμα νύβονταν στην πρωινή δροσιά φρονιαστές.

* Φεξάτο: καθαρό.

Λευκή Κυρία

Μ' ένα εκατομμύριο αναμμένα κεριά στην καρδιά του την παρακαλούσε να τον ακολουθήσει, μα αυτή κουνούσε πάνω κάτω το κεφάλι της αδιαφορώντας για την επιθυμία του (το τελευταίο μάλλον δεν αληθεύει, αφού στο λευκό πρόσωπό της είναι ζωγραφισμένη πάντοτε λύπη απόλυτη, πόνος τόσο ανθρώπινος).

Η βελανιδιά όπου τούτη η λευκή κυρία έχει την κρουσώνα της δεσπόζει στη γυμνή κορυφή του πιο ψηλού βουνού. Όταν ο καιρός είναι αίθριος μπορεί από 'κει ν' αγναντεύει ολόκληρη την επαρχία με τα χωριά της· τα οργωμένα χωράφια και τα ποτάμια με τα τοξωτά γεφύρια.

Σε περιπτώσεις εξαιρετικής διαφάνειας, είναι δυνατόν να παρακολουθεί με τα μεγάλα μάτια της, στο δάσος των δρυών τ' αγριογούρουνα, που σκάβουν με μανία τη γη και στις αυλές τους τις τελευταίες ηλικιωμένες κυρούλες που ποτίζουν βασιλικούς και μαντζουράνες.

«Δύσκολα εγκαταλείπει κανείς τέτοιο καραούλι», σκέφτομαι.

Εκείνος, ωστόσο, αιώνιος κλώστης ονείρων, επιμένει· συνεχίζει να της μιλά με όμορφα λόγια· την ξεκουφαίνει με πλήθος παραινέσεων. Το πιο συναρπαστικό δε μέρος, αυτού του μονολόγου του, είναι εκείνο το σημείο όπου εξιστορεί με απαράμιλλη τέχνη την ομορφιά της βυσσινιάς του. Της διηγείται, εν ολίγοις, με ποιο τρόπο τα ανθισμένα κλωνάρια της, που ακουμπούν στ' ανοιχτά παραθυρόφυλλα, σκορπούν το ιδιαίτερα εκλεπτυσμένο άρωμα των ανθών της στο δωμάτιό του. Στο τέλος, της ψιθυρίζει μυστικά, πως υπάρχει τάχα, ένας κρυφός κήπος εκεί, ειδικά γι' αυτήν (μια τέτοια καλλιτεχνική ανάπτυξη, θα επηρέαζε, κατά την ταπεινή μου γνώμη, θετικά τον καθέναν!)

Η λευκή κυρία, φάνηκε πως συγκινήθηκε πολύ, ακριβώς σ' αυτό το σημείο της περιγραφής της βυσσινιάς του. Έπαψε πλέον να κουνά πάνω κάτω το κεφάλι της κι άρχισε να του πετά

επίμονα τους μικρούς της σβώλους – τους πλάθει με μεγάλη επιδεξιότητα ολομόναχη τα βράδια.

Όσο κι αν μοιάζει παράξενο τούτο το γεγονός, είναι ίσα ίσα ένδειξη απέραντης στοργής και τρυφερότητας εκ μέρους της. Γι' αυτό όταν οι σβώλοι –όμοιοι με κυπαρισσόμηλα– πέφτουν πάνω στο κεφάλι του και σ' ολόκληρο το κορμί του σαν το χαλάζι, δεν τον πονούν· του προσφέρουν μονάχα (πράγμα το οποίον είναι αναμφίβολα λογικά αδιανόητο) ιδιαίτερη ευχαρίστηση.

Αυτές οι κρυφές σελίδες της φυσικής ιστορίας, είναι βέβαια πολύ γνωστές σ' αυτόν, γιατί η αγαπημένη του, που κάθε τόσο παρακαλά να τον ακολουθήσει δεν είναι άλλο από ένα κλαψοπούλι, μια σοφή λευκή κουκουβάγια.

Η Πραγματικότητα

Κοντεύει χρόνος από τότε που παράτησα το λαγούμι μου. Τα νύχια μου μεγάλωσαν πολύ· άσπρισαν ήδη να συστρέφονται σαν κυπαρίσσια σε θύελλες και βοριάδες, κι είναι πολύ κοπιαστικό –ενώ βρίσκομαι σε τέτοια κατάσταση– να καθαρίζω απ’ τις στοές και τους διαδρόμους του (δεν σταματούν ποτέ να κατακυλούν) χώματα και λιθάρια.

Μπορώ και πλέκω, όμως, επιτήδεια την καλύβα μου, όπου ζω τώρα (με άχυρο και ξερά χόρτα, όπως τα πουλιά τη φωλιά τους), όταν οι καταιγίδες προκαλούν φθορές στη σκεπή και τα τοιχώματά της.

Επίσης μπορώ, όταν ο ήλιος παίρνει την πά-

χνη απ' τους αγρούς, να ξεθάβω, όσο το χώμα είναι ακόμα νοτισμένο μικρούς βολβούς και να συλλέγωμανιτάρια, τη βασική τροφή μου.

Είναι δε πανεύκολο να κλέβω απ' τον όμορφο κήπο του Κ. κοκκινογούλια και νεαρά ραπανάκια –εδέσματα εξαιρετικά για μένα– και να καθαρίζω τρυφερά μπιζέλια που ο Κ. συνήθως μου προσφέρει γενναιόδωρα.

Τα πρωινά, όπως πάντοτε, ασχολούμαι με την τέχνη μου. Τα νύχια μου, αναμφίβολα, σχεδιάζουν με μεγάλη μαεστρία· μα όσοι παρατηρούν με προσοχή τους πίνακές μου, εύκολα μπορούν να καταλάβουν, πως αυτό που τα βοηθά ουσιαστικά και δίνει ζωή στις ζωγραφιές μου είναι η ανάσα μου η οποία φυσά πάνω τους την ώρα του οίστρου, ωθούμενη απ' τη συγκίνησή μου μονάχα. Οι πιο πολλές είναι οργανωμένες με πολύ απλό τρόπο και δεν διακρίνει κανείς τίποτε άλλο εκεί εκτός απ' την εξαιρετική λιτότητα που εμπνέει ηρεμία και γαλήνη. Ελάχιστες, μονάχα, συγκλονίζουν και ταράσσουν, και κάτι τέτοιο συμβαίνει επειδή τα αντικείμενα είναι σχεδιασμένα –απ' τα νύχια μου– με τέτοιο τρόπο, ώστε να μοιάζουν μετέωρα, σαν να βρίσκονται μονίμως σε διαδικασία μεταμόρφωσης.

Σ' όλες τούτες τις ζωγραφιές μου, βέβαια,

δεν πρέπει να δίνει κανείς πολλή σημασία, διότι δεν έχουν καμιά σχέση με την πραγματικότητα· είναι απλά διαστρεβλωμένες αναμνήσεις. Αλίμονο! Τίποτα σ' αυτόν τον κόσμο δεν παραμένει ακίνητο.

Τελευταία, κάθε βράδυ, στην προσευχή μου, παρακαλώ τον καλό Θεό να μ' αξιώσει να πεθάνω, πριν το μήκος των νυχιών μου φτάσει τα εβδομήντα πέντε εκατοστά, γιατί μετά απ' αυτό η ζωή μου δεν θα έχει κανένα νόημα.

Το Όνειρο

Τριγυρνά πάνω απ' την κοίτη του Αώου· τα ακροβατικά μου είναι περίφημα. Οι προσκυνητές που πηγαίνουν στο μοναστήρι του Στομίου, στέκονται και με παρατηρούν κουνώντας μ' ενθουσιασμό τα καπέλα τους. Καθώς η ματαιοδοξία μου είναι ανεκδιήγητη, τους προσφέρω τα πιο θεαματικά βολπλανέ μου (τους κόβεται η ανάσα, όταν με αδιάκοπα φτερουγίσματα ανεβαίνω σε δυσθεώρητα ύψη, και την ίδια στιγμή, με ξαφνικά ολισθήματα, κατακυλώ στην άβυσσο κι ακουμπώ τα φτερά μου στα νερά).

Κατά το μεσημέρι η θερμοκρασία ανεβαίνει· παίρνω το μπάνιο μου με ιδιαίτερη ευχαρί-

στηση σε μικρές κολυμπήθρες και λιλιπούτειους καταράκτες· πάνω σε πέτρες που αστράφτουν στον ήλιο, γυαλίζω, ύστερα μ' επιμέλεια ένα ένα και τα δυόμισι χιλιάδες φτερά που καλύπτουν το λιγνό κορμί μου.

Το απογευματάκι κάθομαι και ξαποσταίνω στη ρίζα του πιο μεγάλου πλάτανου, κοντά στο νερό (ας λένε, ότι τα πετροχελίδονα της ράτσας μου πατούν στη γη ελάχιστα). Ακούω απ' το μονοπάτι τους πανηγυριστές οι οποίοι τώρα επιστρέφουν, μα δεν επιθυμώ να τους εντυπωσιάσω. Συλλογίζομαι, μονάχα, τσιμπολογώντας απ' το καλάθι μου σταφύλια και σύκα, τα μάζεψα στο χωράφι μας, κάτω στ' Αιπέλια.

Στο φράχτη του σε χαμηλοτάπητη κληματαριά ωριμάζουν άσπρα και κόκκινα μοσχοστάφυλα και στο ανθισμένο του τριφύλλι θεριεύουν οκτώ συκιές· τα σύκα τους στάζουν μέλι. Ποτέ δεν πλησιάζω τη μικρότερη, που γέρνει με χάρη προς την ανατολή: Στην πιο ψηλή διχάλα της έπλεξε τη φωλιά του ένας όμορφος συκοφάγος. Φορεί στη ράχη του ριχτά χιτώνα χρυσοϋφαντο· μ' αλίμονό του, πο' χει για φύλακα τον γκρίζο λαφίτη με τις σκούρες κηλίδες του θανάτου.

Κρυφό Πέρασμα

Πέρασα όλο το χειμώνα, νοσταλγώντας το δάσος! Η αναμνησή του, δεν ήταν ονειροπόληση –αυτή η πιο ελεεινή απ' όλες τις τέχνες– αλλά αισθήματα συνταρακτικά, που ένιωσα άλλοτε, όταν ήταν εύκολο, να περνά ώρες ολόκληρες στο βαθύ πράσινο κόμμι του. Η έλλειψή του, πάντα μου σπαράζει την καρδιά!

Να, όμως, που τώρα, είμαι επιτέλους εδώ στην κεντρική του ιδέα.

Έφτασα περιχαρή, σχεδόν πετώντας, παρατηρώντας με λαχτάρα τα πάντα: περλάτησα κάτω από βαθιές σκιές, όπου η γαλήνη βασίλευε χωρίς παρηγοριά, όπου η χαρά για το φως

του ήλιου ήταν λιγοστή, καθώς οι ακτίνες του κλεφτά διαπερνούσαν τα πυκνά φυλλώματα.

Θαύμασα το πράσινο σ' όλες του τις αποχρώσεις, παντού: Στα δέντρα και στα φυτά, στις απόκρημνες πλαγιές και στα πλατώματα στις ρωγμές των βράχων και στις γιγάντιες φτέρες· κι είναι το πέταγμα των πουλιών, αυτό που με τρελαίνει πιο πολύ, καθώς φτερουγίζουν αδιάκοπα, τραγουδώντας την αμεριμνησία τους.

Μα τώρα, που η κούραση με καθήλωσε, ακριβώς στο κέντρο αυτού του ονειρεμένου παραδείσου, έπαψα πια να ενδιαφέρομαι, γι' αυτόν. Άλλωστε, δεν είναι ακριβώς έτσι όπως μου υποσχέθηκε η χειμωνιάτικη νοσταλγία μου, και τίποτα σ' αυτό δεν είναι τόσο συγκινησιακό, όσο το φαντάστηκα!

Μήπως, τελικά, η ομορφιά της φύσης έγκειται μόνο στο γεγονός ότι μας υπόσχεται πολύ περισσότερα απ' αυτό που πραγματικά είναι;

Μελαγχολία με κυριεύει καθώς βρίσκομαι καθισμένη σ' ένα παχύ στρώμα από πευκοβελόνες, κάτω από πολυάριθμα πεύκα, όπου κι οι πρίμουλες ακόμα, έτσι όπως είναι μελαγχολικά παραδομένες στο επίπεδο σχήμα τους, εντείνουν αυτή μου τη διάθεση. Τα νερά της πηγής κελαρύζουν μ' ένα ασταμάτητο μουρμουρητό· παρηγοριά μιας στιγμής, γιατί ενώ βρίσκεται ε-

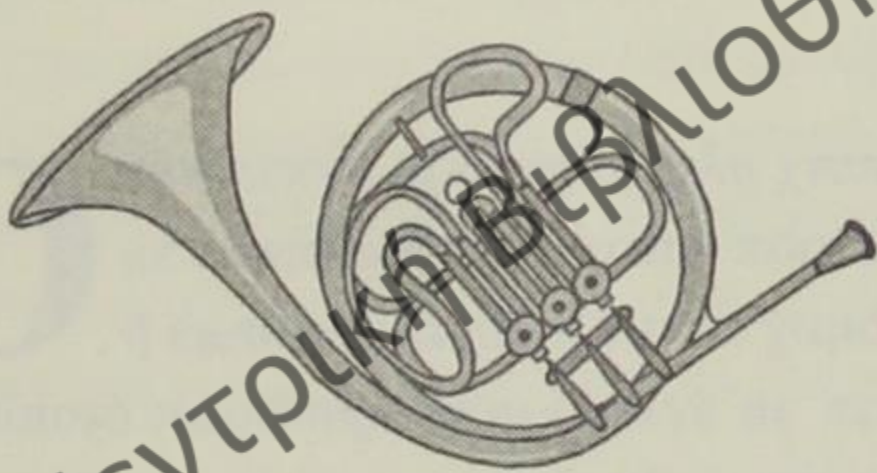
δώ κοντά μου, είναι τόσο μακριά απ' τη ζωή μου! Μου λέει πως είμαι ξένη.

Τι κι αν κάποτε ήμουν το παιδί του ξυλοκόπου που πέρασε τη μισή του ζωή στο δάσος και την άλλη μισή μιλώντας γι' αυτό; Κι αν περηφανεύομαι ακόμα για το γενναίο μου πέρασμα πάνω από κείνη την απόκρημνη χαράδρα, στα είκοσί μου, δεν ωφελεί τώρα πια! Βρίσκομαι στο δάσος και σκέφτομαι την πόλη! Ζω στην πόλη και σκέφτομαι το δάσος! Δύο τόποι, είναι απλό... αλλά δύο ζωές; Ένα διχασμένο διαμεμένο ον! Ποιος αντέχει τέτοιες οδυνηρές αντιθέσεις;

Σκέφτομαι με νοσταλγία τη φίλη μου, τη Λότε· όχι για τα ορειβατικά κατορθώματά της μπρος στα σκαλοπάτια του άδη*, ούτε για τις αναβάσεις της σ' απάτητες κορφές, αλλά μόνο για τον Ιωάννη Σεβαστιανό Μπαχ, αυτό το κορφο της πέρασμα, που ευτυχώς μου αποκάλυψε!

* Σκαλοπάτια του άδη: ορειβατικός όρος που σημαίνει το πολύ δύσκολο πέρασμα.

Τοπίο ήχων

Μουσικά Κέντρα Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Επιμόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ομίχλη

Στον Εκδότη μου

Όταν πυκνή πρωινή ομίχλη χτυπούσε με ανεπαίσθητη βία την πόρτα μας, ή έμπαινα αντίδεη για το χαμό της— από κάποιο παρόθυρο που άνοιγε με περιέργεια, ανέβαινα γρήγορα τα σκαλιά του κήπου για να βρεθώ μόνη σ' αυτό το συννεφένιο παράδεισο.

Εκεί καμιά εικόνα δεν επιβεβαίωνε τις γνώσεις μου για το μόλις πριν λίγο ακόμη γνωστό μου παρελθόν· κρυμμένες πίσω απ' το δακρύβρεχτο μαγνάδι όλες τους, περίμεναν υπομονετικά τις πρώτες χλιαρές ακτίνες του ήλιου για να φανερωθούν.

Μόνο οι ήχοι που διαπερνούσαν αναλλοίωτοι αυτόν τον μπερντέ, είχαν την ικανότητα –δανείζοντάς μου τις εικόνες που έλειπαν– να διεγείρουν με τέτοιο τρόπο τη φαντασία μου, ώστε να βρω εύκολα το δρόμο που θα με πήγαινε όποτε το επιθυμούσα στον κόσμο μου.

Όσο όμως προχωρούσε η μέρα, έβλεπα την ομίχλη να απομακρύνεται από κοντά μου –μίκραινε σιγά σιγά, εμφανίζοντας διαδοχικά το σπίτι μου, τη γειτονιά μου, την πόλη μου, λαμπρότερα και φωτεινότερα από πριν– και τότε έχανα εκείνη την ιδιαίτερη αίσθηση των ήχων την τόσο στενά δεμένη με τη φαντασία μου (αξεχώριστοι καθώς ήταν τώρα πια με τις εικόνες τις πραγματικές, έπαιναν να με γοητεύουν).

Πολύ αργότερα, όταν η ομίχλη ήταν κουκίδα στον ορίζοντα τρέχαμε με αλαλαγμούς στα παιχνίδια μας κατά 'κεί που το ουράνιο τόξο μάς οδηγούσε.

Ντάμα Μπαστούνι

Τα απογεύματα των χριστουγεννιάτικων διακοπών, παίζαμε χαρτιά με τη θείτσα. Αθόρυβα και χωρίς ήχος ζωηράδας, έπεφτε το ένα πάνω στο άλλο, λες και το παιχνίδι το πραγματικά παιζόταν κάπου αλλού, κι εδώ σ' εμάς έφθανε μόνο ο απόηχός του.

Όταν όμως γινόταν καμιά ξερή, ο τυχερός παίχτης έριχνε με δύναμη το χαρτί καταπέλτη, που παραδόξως έκανε έναν υπόκωφο κρότο, δίνοντας έτσι επιτέλους στη μικρή μας ομήγυρη περίεργη ζωντάνια. Η θείτσα τότε σηκωνόταν πάραυτα, επιδεικτικά, και φιλούσε το νικητή με το φαφούτικο στόμα της σταυρωτά, αφήνοντας για λίγες στιγμές να πλανιέται στα μάγουλά του ένα χαρμάνι τσιγάρου σέρτικου και πικρού καφέ.

Καμπανέλι

Ηταν μεγάλη χαρά για μένα όταν η μαμά αποφάσιζε επιτέλους να με πάρει μαζί της στο χωριό, στις αρχές της άνοιξης, να δούμε τη γιαγιά. Με το λεωφορείο κατεβαίναμε στη στάση «γάιδαρος», κι ήμουν περισσότερο από σίγουρη τότε πως πίσω απ' τα χαλάσματα –υπάρχουν ακόμα και σήμερα εκεί– έβρισκε ένας ζωηρός και χαρούμενος γάιδαρος.

Το σχολείο του χωριού είχε μια μικρή καμπάνα έξω από την πόρτα του, με την οποία καλούσε τους μαθητές του στο μάθημα, το καμπανέλι, όπως το έλεγε όλο το χωριό. Όταν είχα την τύχη να με δεχθεί ο δάσκαλός του ως επι-

σκέπτρια προσχολικής ηλικίας –μετά βέβαια από τη μεσολάβηση της γιαγιάς μου– παρ' ό,τι αυτό που με προσκαλούσε δελεαστικά, ήταν μόνο το καμπανέλι του, στην πορεία της μέρας το ξεχνούσα εντελώς, σαν ν' αγνοούσα σχεδόν από πάντα την ύπαρξή του· γιατί όσο περνούσε η ώρα –καθώς ήμουν παιδί φιλομαθές– άλλα πράγματα μ' εντυπωσίαζαν και μ' έκαναν να ξεχνώ, αυτό που αρχικά θεωρούσα μουσική εξαίσια. Αν όμως, τύχαινε να μην τα καταφέρω να με στείλουν στο σχολείο, τα πράγματα έπαιρναν άλλη τροπή και το καμπανέλι γινόταν ο κυρίαρχος της σκέψης μου, ο κυρίαρχος της ζωής μου, ο κυρίαρχος του χωριού.

Καθισμένη στο περβάζι του παραθύρου του δωματίου της γιαγιάς μου απ' το πρωί, παρακολουθούσα ασταμάτητα την κίνηση τριγύρω μου, σχετίζοντάς την όμως πάντοτε με τους χτύπους αυτής της μικρής καμπάνας. Καθώς το καμπανέλι χτυπούσε αρκετές φορές ως το μεσημέρι φαινόταν ο απόηχός του να πλανιέται σχεδόν όλο το πρωί πάνω απ' τη μικρή κοινότητα χωρίς καθόλου να την εγκαταλείπει, ρυθμίζοντας τις δουλειές των χωριανών με ακρίβεια και μεθοδικότητα. Με το πρώτο χτύπημα τα κοπάδια έφευγαν για τη βοσκή. Με το δεύτερο, οι γεροντότεροι έπιναν τον καφέ τους στο «χάνι»,

μπροστά στην πλατεία, κι η γιαγιά ετοιμάζε το φούρνο στην αυλή. Με το τρίτο, οι γειτόνισσες είχαν ανάπαυλα, έρχονταν να χαιρετίσουν τη μαμά κι έτρωγαν το λουκούμι τους μπροστά στο τζάκι μας. Με το τέταρτο, η μέρα έφτανε στη μέση και το φαΐ ήταν έτοιμο.

Μετά απ' αυτό, όλα άρχιζαν να φθίνουν, μαζί και η διάθεσή μου.

Έτσι όπως έβλεπα τα παιδιά να ξεχύνονται από το προαύλιο με χαρούμενες φωνές και χοροπηδητά, έφευγα από το παράθυρο θυμωμένη, σχεδόν εξαγριωμένη· ξαφνικά θυμόμουν πόσο αγαπούσα αυτό το παραμυθένιο σχολείο!

Η γιαγιάκα μου, για να με παρηγορήσει –ή μουν όντως αληθινά δυστυχισμένη τότε– μου 'δινε μ' επισημότητα περισσή το μύλο ν' αλέσω λίγο καφέ, με την υπόσχεση πως αύριο σίγουρα θα χτυπήσει και για μένα το καμπανέλι του.

Penny Lane
και οι Τρομπέτες του Μπαρόκ

Κάποτε ο Τζον Λένον άιμούσε μια μουσική σύνθεση της εποχής του Μπαρόκ· ενθουσιάστηκε και είπε στον Μάρτιν, τον παραγωγό του: «Θέλω να γράψω κι εγώ τέτοια μουσική!»

Τότε ο έξυπνος αυτός άνθρωπος –ο παραγωγός του– πρόσθεσε με μαεστρία στη μουσική του τραγουδιού *Πένι Λέιν* τρομπέτες, δίκην Μπαρόκ.

Το αποτέλεσμα είναι εκπληκτικό! Η ανάλαφρη κι ατίθαση ποπ μουσική αγκαλιάζει περιπαθώς το πομπώδες και μεγαλόπρεπο ύφος της προκλασικής, αφήνοντας ωστόσο μια εύλογη

απόσταση μεταξύ των μουσικών φράσεων, έτσι ώστε να είναι εύκολο για την πνευματική επεξεργασία να επανατοποθετεί τα πράγματα στη σωστή τους θέση, σύμφωνα με το μέτρο των αξιών τους.

Αγάπησα και τις δύο με πάθος, για να μπορώ κάθε φορά να διαλύομαι στα εξων συνετέθην.

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Η Μύτη

Πριν πολλά χρόνια στη φιλόμουση παρθέα μας ενέσκηψε μια... μύτη· όχι μόνη –πώς θα μπορούσε άλλωστε– μα με τον κύριό της τον πιανίστα, πολωνικής καταγωγής, Γιάνουχ Ντεμπνιέφσκι. Αν και η κουλτούρα μας δεν το επέτρεπε, με την είσοδο του Γιάνουχ δεν αποφύγαμε μερικά γελάκια, που εξέφραζαν ωστόσο έκπληξη μόνο.

Ο κύριος Ντεμπνιέφσκι είχε ωραίο παράστημα και η στάση του, ομολογουμένως, μας ευχαρίστησε πολύ. Στο πρόσωπό του –το κατακυριευμένο από μια τεραστίων διαστάσεων μύτη– έλαμπαν δύο μάτια γαλανά με μακριές βλεφαρίδες· έτσι δε όπως στεκόταν με χαμηλωμέ-

νο το βλέμμα εξαιτίας της φυσικής του συστολής, έφταναν ως εσένα οι ανταύγειες του καταγάλανου ουρανού της Αττικής, σαν τον παρατηρείς ρεμβάζοντας ανάμεσα απ' τα κλαδιά μιας εύρωστης ελιάς στο λόφο των Μουσών.

Όντας καλός πατριώτης, μας προσέφερε καταρχήν δύο *Νυχτερινά* του Σοπέν που τα ερμήνευσε στο όρθιο κορεάτικο Samick αξιόλογα· το κυρίως θέμα του, όμως, ήταν το *Πρώτο Κονσέρτο για Πιάνο* του Ραβέλ.

Νιώθοντας απολύτως σίγουρος για τον εαυτό του, άρχισε αμέσως να ερμηνεύει στο πιάνο το λεπτοδουλεμένο αριστούργημα του Ελβετού ρολογά, αφού έκανε πρώτα, μόνο με το στόμα και τη μύτη του (καθώς ελειπε η ορχήστρα) την αρχή του *allegretto*, όμοια κι απαράλλαχτα με τον ήχο που κάνει το μαστίγιο του θηριοδαμαστή στο τσίρκο, για να ξυπνά τη θέληση των θηρίων, ώστε να εκτελούν έγκαιρα τα νούμερά τους.

Έπαιζε σκυφτός με μισόκλειστα μάτια, κι ήταν πολύ εκφραστικός. Το εντυπωσιακό σ' όλα τούτα, βέβαια, δεν ήταν παρά η συμμετοχή της μύτης του. Κοιτώντας τον από το πλάι, τεράστια και γαμψή αυτή, έδινε στο πριν λίγο σεμνό πρόσωπο, μια όψη σαράφικη και ύποπτη, καθώς αυτός –ικανότατος σολίστας– σκορπούσε

πρώτα τις νότες με απλοχεριά κι ύστερα τις μά-
ζεψε απότομα, για να μας τις ξαναδώσει μία
μία. Στο δεύτερο μέρος, μόνη της, αντικατέστη-
σε τελικά όλες τις αισθήσεις του Γιάννουχ· διηύ-
θινε το κοντσέρτο ανοίγοντας και κλείνοντας
τα τεράστια ρουθούνια της.

Εντέλει, με τούτη τη μύτη περιπλανηθήκαμε
στα βάθη και τα πλάτη αυτής της εκπληκτικής
μουσικής σύνθεσης, που καθόλου δεν της έλει-
ψε η ορχήστρα: Παρακολουθήσαμε το «ξύπνη-
μα» των θηρίων με το μαστίγιο του θηριοδαμα-
στή και την παρέλαση· ποιος νοιαζόταν για την
τρομπέτα; ο Πολωνός ήταν τέλειος εορηνευτής.
Με νοσταλγία για ώρα μάς οδηγούσε στην έρη-
μο –Βεδουίνοι πάνω σε καμήλες βαδίζαμε αρ-
γά, ανάμεσα σ' ατελείωτους αμμόλοφους–, ώ-
σπου ξαφνικά το μαστίγιο, με σοφό ρυθμό, μας
επανέφερε στην κυριαρχία του.

Το μοναδικό αυτό έργο –αποτελείται από
τρία μέρη– κάποια στιγμή τελείωσε· ο πιανί-
στας κατακόκκινος με μέτωπο που έσταζε, υπο-
κλίθηκε ταπεινά. Την ώρα, όμως, που τα χειρο-
κροτήματα δυνάμωναν και η μύτη επανερχόταν
διαγράφοντας ένα μεγάλο τόξο εγώ συγκρατή-
θηκα, καταβάλλοντας ιδιαίτερη προσπάθεια,
για να μην αναφωνήσω μ' όλη τη δύναμη της
ψυχής μου (καθώς βρισκόμουν σε έκσταση), ό-

πως ακριβώς κραύγασε ο Δρυίδης των Γαλατών, όταν είδε την Κλεοπάτρα, τη βασίλισσα της Αιγύπτου: «Τι καταπληκτική μύτη!!!»

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Βαλς
ευγενικά
και αισθηματικά*

Επιστήμια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Κόκκινος Ναύαρχος

Βρέθηκε στο μουσείο ξαφνικά, μαζί με τους επισκέπτες, και στάθηκε πάνω στο χειρόγραφο ημερολόγιο, Φλαμανδής κυρίας του Μεσαίωνα. Εκεί την είδαμε για πρώτη φορά, κι ήταν τόσο όμορφη με τα κόκκινα ζωγραφιστά φτερά της!

Ύστερα, χαρούμενη για μέρες, πετούσε ασταμάτητα στον κήπο με τους φράχτες, ώσπου κάποιο πρωί βρέθηκε, αλίμονο, χωρίς πνοή. Ετοιμάσαμε τότε το μνήμα της αμίλητοι, με την καρδιά μας βαριά σαν την πέτρα.

Σταθήκαμε πλάι στους πανσέδες, σε ήχους βαθείς ξύλινων πνευστών και της σάλπιγγας, στο μοβ και το κίτρινο με τη γλυκιά θλίψη του

θανάτου. Μοιρολογήσαμε στην τοπική διάλεκτο και στις γλώσσες των λεπτών αποχρώσεων, της θεωρίας και της μουσικής. Κι ενώ οι συνειδήσεις των πραγμάτων γύρω μας περιέπλεκαν το μύθο, χέρια παρήγορα ήρθαν και κάρφωσαν στο στήθος μας περίαπτα,* παλαιολιθικές πεταλούδες εγκλωβισμένες σε διάφανο χρυσό κεχριμπάρι.

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

* Περίαπτα: φυλαχτά για τη Βασκανία.

Boléro

Με φορέματα μαύρα οι Βεδουίνοι -τ' άσπρα μάτια τους σου ξεσκίζουν την καρδιά- σάδικα αναζητούν τα χνάρια της στους αμμόλοφους.

Συνένοχος ο Σιμόν, κάλυψε με πολύ λεπτά, λεπτότατα μαργαριτάρια των πελμάτων της τ' αποτυπώματα, κι αφού με τη λάμψη τους εξουδετέρωσε πρώτα του ήλιου την τολμηρή εμφάνιση, έπαψε να είναι μάρτυρας της ανομολόγητης φυγής.

Μια νύχτα σαν κι απόψε, που ο βοριάς φουρνώνει των δέντρων τις κατασκότεινες φυλλωσιές με ήχους βαθείς και ξερούς κρότους· την ώρα που στα άλση οι εραστές τρώει ο ένας τον

άλλον πριν προλάβουν να πουν «σ' αγαπώ», άγνωστοι στρατοκόποι την είδαν να βαδίζει απερίσκεπτα προς την Κόρντοβα της Ισπανίας. Σε ρυθμούς ρομαντικούς, τα επτά πεθαμένα κορίτσια μελετούσε του Φεντερίκο, μπήγοντας αλύπητα στα πλευρά της την τρεμάμενη και κοφτερή λάμα της γραφής.

Από τότε, λένε, μ' εξαίσιες αέναα λούζεται μουσικές, αραβικές, στη σμαραγδένια κοίτη του Γουαδαλκιβίρ, έως ότου αυτές να γίνουν ισπανικός χορός – με την αίσθηση τη βαθιά του θανάτου – θρίαμβος ταυρομάχου, τοαγούδι λυπητερό βενετσιάνου γονδολιέρη.

(Μα όλα τούτα δεν είναι παρά τρέλα μόνο· καθώς η ευτυχία η πραγματική της διαδρομής, η στάχτη κεννιέ του κρανίου μου.)

Η Μάγισσα του Μεσημεριού

Το μεσημέρι τον οδήγησε στα δάσος για να στήσουν καρτέρι στα πουλιά. Κάτω απ' τις καστανιές όπου ησύχαζε η σιωπή, λύνει με χάρη τα μαλλιά της, κι αυτός που τη λάτρευε βλέπει να ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια του η οροσειρά της Πίνδου: οι σκάλες και οι μπούκλες της απάτητες βουνοκορφές, διάσελα και ρουμάνια. Μικρές στάλες ιδρώτα που ποτίζουν τις ρίζες, παριστάνουν τα ποτάμια· κυλούν σε χαράδρες απρόσιτες κι ευωδιαστά φαράγγια, πότε ήσυχα και πότε αφρισμένα, όλο αντάρα και κακό· το πέρασμά τους δροσίζει το ξαναμμένο του πρόσωπο. Και το γέλιο της –χυμός φρεσκοκομμένου ροδάκινου–

του φέρνει μια γλυκιά ζάλη. Μεθυσμένος τότε κρεμά τους καμπατζέδες* στις πιο πυκνές κορφές και στα κρυφά περάσματα κι όσα αηδόνια πιάνει τα βάζει τη νύχτα στο προσκεφάλι του για να κελαηδούν ασταμάτητα ως το πρωί.

Την άλλη μέρα με το πρώτο φως, ανεβασμένος ψηλά, σε καμάρες τοξοτών γεφυριών, τ' άφησε να πετάξουν ελεύθερα.

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

* Καμπατζέδες: μικρά κλουβιά που χρησιμοποιούνται για την αιχμαλωσία πουλιών.

Ιδιόμελο

*«Κυούσης δε Αλκυόνος ίστανται τα πελάγη
ειρήνην δε και φιλίαν άγουσι άνεμοι...»*

Ατλιανός

Καθώς τα νερά ασμένως ξαναγύριζαν, η Σελήνη αναπόφευκτα παρέμεινε στη θάλασσα. Στα τρεχαντήρια οι ναύτες ζυγαίζουν τα λόγια της· τοποθετούν το ένα πλάι σ' άλλο και τα κρεμούν –περιδέραια φεγγαρόλουστα– στα ρωμαλέα τους στήθη.

Ο πιο νέος απ' όλους –σκαρφαλωμένος στο κατάρτι με κνήμες γυμνές– ακολουθεί νοερά την πορεία της. Ακροβάτης ανύπτωτος (καμιά φουρτούνα δεν τον τρομάζει) αφουγκράζεται

τη στεριά με το μπλε γυαλί· το βαστάει γερά,
μπροστά απ' το μοναδικό, άπληστο μάτι του· α-
νυπομονεί να εναποθέσει, όπως η Αλκυόνη το
καταχείμωνο σ' ηλιοφώτιστα βράχια τ' αβγά
της, τους πόθους του: θα πλέξει τα χέρια γύρω
απ' τους ώμους και με στόμα άλικο, σιμά στ' α-
φτί, θα της ψιθυρίσει λόγια τρυφερά, μετανιω-
μένα, υποσχέσεις αιώνιες...

– Επίσπευσε την άμπωτη Σελήνη·

– Σελήνη, προτού σιγήσουν οι ρυθμοί· αχ! κι
εκείνες οι μακρινές φωνές. Έρχοντ' εδώ σαν
μελωδία μαγική, γλυκύτατη αύρα γένους ου-
δετέρου φυσικά– δραπετεύοντας, επί τούτω,
απ' τα σκοτεινά τείχη της Βασιλεύουσας.

Κυπαρίσσια

Στη μνήμη του Ε.Χ. Γονατά

Αγριες μέλισσες, χρουσές, με πήραν στο κυνήγι. Για γ' αποφύγω τα κεντρίσματά τους που πονούν, βούτηξα στο αυλάκι. Είναι πολύ βαθύ. Τα νερά του κατηφορίζουν ήσυχα ποτίζουν τα περιβόλια.

Νούφαρα κλειστά, μεγάλα σαν αβγά χήνας, επιπλέουν ανάμεσα σ' ολοστρόγγυλα δερμάτινα φύλλα – η διάμετρος τους ξεπερνά το άνοιγμα της παλάμης βιρτουόζου πιανίστα. Στα πράσινα βούρλα και τις καλαμιές των όχτων του φωλιάζουν νεροκότσυφες και μικρές ευλύγιστες βίδρες. Ανέκαθεν με γοήτευε η ι-

δέα να κατοικήσω κάποια μέρα στο βυθό του.

Καμιά φορά, όταν σπαραχτικά δειλινά με κυριεύουν, προβάλλω το πρόσωπό μου στην επιφάνεια για να στεγνώσει τα δάκρυά μου μυροβόλο αεράκι, που στέλνουν εδώ σπαρμένα χωράφια, για να πάρω πνοή αύρας με αψύ άρωμα, απ' τ' απαλό λίκνισμα των νεόφυτων κυπαρισσιών – στέκουν περήφανα, κατά σειρά, μπροστά στο φράχτη του πέτρινου σπιτιού με τη κόκκινη στέγη. Ο διαβάτης σαν περνά, μετρά τις λιανές σκιές τους στο φαρδύ μονοπάτι.

Κάθε πρωί, αυτός ο έξαλλος άνδρας με τα διεσταλμένα μάτια (βλέπει, καθώς λένε, ακαταπαύστως οράματα), βγαίνει από το σπίτι, πλησιάζει το φράχτη και, παραμερίζοντας τους κισσούς, τα χαϊδεύει τους μιλά ώρα πολλή, λες κι είναι παιδιά του.

Λαΐδη Μακμπέθ

Στον ποιητή Αποστόλη Ζώτο

Εβαλε το τσουνκάλι στη φωτιά και μ' έστειλε να κυνηγήσω μπεκάτσες.

Στους βάλτους συνάντησα μία. Καράβι βαρυφορτωμένο πήγαινε και μονολογούσε – λόγια του λόγγου ακατανόητα.

Για την αφεντιά της έστησα δυο δόκανα. Δεν φοβήθηκε περισσότερο απ' όσο την πάχνη της Πίνδου· τον παγετό άγριας νύχτας του Νοέμβρη· μ' αντιμετώπισε σαν άχρηστο αγύρτη κι έτσι μέσ' το δάσος γρήγορα έχασα τον προορισμό μου.

Άπραγος περνώ απ' το καφενείο. Τι μπέρδεμα! Ένα χέρι με ζάρια αξίζει όσο ένα χέρι με πένα! Τόσα χέρια!... Πώς να ξεχωρίσω το δικό μου;

Μεσάνυχτα· ασθμαίνοντας επιστρέφω σπίτι μου. Το νερό άδικα κόχλαζε. Απ' το παράθυρο που φωτίζει, βλέπω με ξέπλεκα μαλλιά τη λαίδη Μακμπέθ· βυθίζει τα λεπτά δάχτυλά της στο αλαβάστρινο μπολ, όπου φυλάει λάδι από συκώτι φάλαινας αρωματισμένο, όπως θέλει η μόδα... με μπαρμπαρόριζα· γυαλίζει με αυτό νευρικά τις μπούκλες της. Κάθε φορά που λαδώνει μία, τη χτενίζει επίμονα με ασημένιο χτένι από μπαλένες φάλαινας. (τις νύχτες ιερόσυλες πράξεις ζωντανεύουν την ομορφιά της).

Σκύβω στο παράθυρι: «Είναι σκορπιούς γεμάτη, αγάπη μου, η ψυχή μου», της ψιθύρισα. Έπαψα ύστερα να δουλεύω την πονηρή μου γλώσσα και παράχωσα το ντουφέκι μου στην καλαμιά, δίπλα στη γούρνα με τα χρυσόψαρα.

Ροζ Τιέπολο

Η υγρασία περόνιαζε, μέρες τώρα, τα κόκαλά μου· αναροπιάζουν τι γύρευα εδώ μέσα (το κελί ήταν υγρό και σκοτεινό σαν κατακόμβη), παρέα μ' έναν τρελό. Κατανοώντας το άγχος μου, με πλησίασε και παίρνοντάς με από το χέρι, με οδήγησε προς στη μεγάλη τοιχογραφία του βορεινού τοίχου. Μου έδειξε –η μύτη της βέργας του ήταν αιχμηρή, όπως του καλοξυσμένου μολυβιού– τα χείλη της ξεθωριασμένης γυναικείας φιγούρας, που το χρώμα τους παρέμενε ακόμη, παραδόξως ζωηρό. (Θα μπορούσε να ήταν Παναγία, ωστόσο κανένα αντικείμενο απ' όσα την περιέβαλαν δεν εξέπεμπε κάποιας μορφής αγιοσύ-

νη.) Κρατώντας τη βέργα του ακίνητη στο ίδιο πάντοτε σημείο, μου εξήγησε:

«Τα ζωγράφισα με πάθος, έχοντας στην παλέτα μου αρκετή ποσότητα από ροζ Τιέπολο· αυτό το τρυφερό ρόδινο, την ηχώ του φωτός που σβήνει σιγά σιγά. Μερόνυχτα πάλευα προσθέτοντας όπως ο Σαρντέν χρώμα εκεί όπου έλειπε και αφαιρώντας από εκεί όπου περίσσευε, ώσπου να βγει κάτι καλό. Αυτό το ίδιο χρώμα που ο ποιητής ονειροπολώντας απαλά λεί νόστο της κερασιάς... και δεν είναι άλλο από 'κείνο που οι άνθρωποι λένε απλά «κερασί».

Έφερε για μια στιγμή το πρόσωπό του πολύ κοντά στη φθαρμένη εικόνα και παρατήρησα πως έτριψε με τα δαχτυλά του το καλοσχεδιασμένο στόμα απαλά, ως να 'θελε να πυροδοτήσει μια από παλιά σβησμένη, σπίθα ζωής. Ύστερα με φωνή τρεμάμενη εξακολούθησε:

«Με το χάραμα, έτσι όπως τα φωτίζει το αχνό φως του φεγγίτη, τα νιώθω να κραυγάζουν σαν από τεράστια βάθη, απ' όπου κανείς δεν ανεβαίνει στην επιφάνεια ποτέ. Αργότερα, όταν όλα μαλακώνουν, μου μιλούν με λόγια που πολύ θα 'θελα να φιλήσω το πέραςμά τους πάνω σ' αυτά τα χείλη· μα ευθύς διαπιστώνω πως είναι ψυχρά και χωρίς σώμα, και πως αναπόφευ-

κα, κάποτε, καθώς είναι ήδη νεκρά, θα ξεφτίσουν και θα γίνουν σκόνη».

Ξαφνικά σταμάτησε να μιλά και στράφηκε προς το μέρος μου· το φωτεινό του βλέμμα που καρφώθηκε στη αχόρταγη ματιά μου, μαρτυρούσε πως τίποτε δεν χάνεται ολότελα. Με τη γνώριμή μου, από πριν, παράξενη νηφαλιότητά του, αποτελείωσε κατόπιν την κουβέντα χαμηλόφωνα, έτσι όπως θα διηγόταν στον ίδιο του τον εαυτό το πιο τρελό του όραμα:

«Τις νύχτες όμως, που το κερί μου τα θερμαίνει, αναδύουν μια βελούδινη άχνα μόνο, χωρίς να με καλούν ή να μου απευθύνουν το λόγο. Ω! και μοιάζουν τόσο ζωντανά... σαν να έχουν από καιρό συνηθίσει την καθαγιασμένη μοναξιά τους... σαν να έχουν από καιρό αγαπήσει της τοιχογραφίας την υγρή ατμόσφαιρα.»

Έτσι, μ' αυτόν τον τρόπο, αναλύοντάς μου τη μελωδία και την αντίστιξη του ρόδινου χρώματος του κερασιού, του τόσο χαρακτηριστικά ενετικού –τα χείλη της– καταπράυνε την αγωνία μου ο δάσκαλός μου, ο ερημίτης Τιμόθεος (κατά κόσμον, ζωγράφος Ανάργυρος Ευδόξου)... κι ένιωσα να πλημμυρίζουν αναπάντεχα την ψυχή μου αισιοδοξία κι ελπίδα: Πως παρατηρώντας, τάχα, αυτά τα εξαίσια χείλη με πολλή σπουδή θα μπορούσα ίσως –ποτέ ως τώρα

δεν το είχα κατορθώσει, κι ενώ το προσπαθούσα αδιάκοπα— να κατασβέσω τη λαχτάρα και του δικού μου ονείρου.

Επιστήμια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Μουσική

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Αμερική

Ο γιατρός εξέτασε λεπτομερώς τ' αφτιά μου (μια φορά το χρόνο υποβάλλομαι σε προληπτικό έλεγχο) και με βρήκε υγιέστατη. Δεν παρέλειψε όμως να επιστρατεύσει και τις πρακτικές του μεθόδους στο τέλος αυτής της καθ' όλα επιστημονικής εξέτασης, στις οποίες –σημειωτέον– βασίζει επίσης τις διαγνώσεις του. Για τούτο, άρχισε με μικρά πηδηματάκια να πηγαίνει πότε από το ένα και πότε από το άλλο μου αφτί, σαν την πινακωτή, και να μου σιγοτραγουδά τη λέξη «Αμερική»!

Ο κύριος Κοντοψάλτης (έτσι ονομάζεται ο γιατρός) φαίνεται πως είχε άγιο· γιατί, αν τη στιγμή κατά την οποία επικαλούνταν την Αμερική εξέταζε άλλο πελάτη κι όχι τη φιλόμουση

νεαρή που ήταν μπροστά του – κάποιον ασυμβί-
βαστο κομμουνιστή ας υποθέσουμε– δεν θα το
γλίτωνε το μπερντάχι. Φανταστείτε ότι η εμμο-
νή του στην Αμερική εξόργισε ακόμη και μένα,
διότι είχε την κουτοπονηριά να πιστεύει ότι
διαλαλώντας ένα τόσο ενοχοποιημένο όνομα,
αυτόματα αυτό θα απαλλασσόταν κι απ' την ε-
νοχή του.

Ωστόσο, η φωνή του ήταν εξαίσια· φαινόταν
να μου τραγουδά υπέροχο τραγούδι· κι ας ήταν
το πήγαιν' έλα στ' αφτιά μου απλά ένα βίαιο τέ-
χνασμα και μάλιστα επιβαρυνμένο μ' όλες τις ε-
νοχές της Αμερικής. Στην υπέροχη φωνή του
καμιά κυρίαρχη ιδιότητα δεν απέκλειε την τε-
λειότητα του συνόλου· αυτός ήξερε και συνέ-
ωνε στον ίδιο βαθμό την ευαισθησία, την κα-
θαρότητα του ήχου, την ακρίβεια της κίνησης
και του τόνου της φωνής με την επέμβαση της
λογικής και το συναίσθημα. Ω! Ο γιατρός μου
είναι η προσωποποίηση της απόκρυφης ποιή-
σης που μονίμως διαφεύγει απ' όσους την ανα-
ζητούν εναγωνίως.

Αναμφίβολα ο κύριος Κοντοψάλτης την ώρα
εκείνη υπήρξε πραγματικά τυχερός: Αφ' ενός
διότι διέφυγε τον κίνδυνο που θα διέτρεχε, αν
βρισκόταν καθισμένος στην καρέκλα όπου εξέ-
ταζε τους αρρώστους του κάποιος φανατικός

αντιαμερικάνος, αφ' ετέρου του έτυχε κάτι ανέλπιστο· μία ασθενής με διαίσθηση (κάτι σαν αυτή την ευθυκρισία την οποία πραγματεύεται ο Καρτέσιος) που είναι πράγμα συνηθισμένο και στους πιο απλούς ανθρώπους ακόμη – αρκεί όποιος τη διαθέτει, βέβαια, να μην είναι τόσο βλαξ ώστε να τη διαψεύδει με την πρώτη ευκαιρία.

Πιστή στην αλάθητη και αμετάκλητη διαίσθησή μου, τον ρώτησα:

– Κόντρα τενόρος, γιατρέ μου;

– Όχι δυστυχώς, απάντησε ήσυχα, απλώς ψάλτης.

– Δεξιός φαντάζομαι, στη Μητρόπολη, είπα ξανά εγώ.

– Αριστερός, στον Αι-Γιάννη και μερικές φορές στην Αγία Αικατερίνη απάντησε αυτός, απότομα τούτη τη φορά.

Χάρηκα εγώ, διότι έστω κι έτσι, η φωνή του δεν πήγαινε χαμένη· του έδωσα το χέρι μου.

– Συγχαρητήρια, γιατρέ μου, και εις ανώτερα!

Ήταν φανερό όμως, πως ο γιατρός δεν συμμεριζόταν καθόλου τις σκέψεις και τις απόψεις μου· προπάντων δε τις καλές μου προθέσεις. Όταν τελείωσε η επίσκεψη, αντί να μου ψάλλει ένα ιδιόμελο ή καλύτερα να τραγουδήσει μία

άρια απ' τα *Κατά Ματθαίον Πάθη* του Μπαχ—θα ταίριαζε πολύ στη φωνή του— επαίνεσε, βάρβαρα ομολογουμένως, την εκλεπτυσμένη ακοή μου:

— Έχετε αφτί ραντάρ, κυρία μου!

Κάλεσε ύστερα—δεν έχανε τον καιρό του με ανούσια πράγματα— τον επόμενο ασθενή, πριν προλάβω να πω οτιδήποτε. Ο ηλικιωμένος κύριος—ο μοναδικός άνθρωπος που περίμενε στο σαλόνι διαβάζοντας— δίπλωσε την εφημερίδα του βιαστικά, την έβαλε στην τσέπη του σακακιού του και πέρασε αμέσως στο ιατρείο. Η πόρτα έκλεισε.

Σαν βρέθηκα στο δρόμο, ήρθε στο νου μου, χωρίς να το θέλω, η Αμερική· σκέφτηκα πως αυτή τη φορά ο γιατρός μπορεί να μη το γλύτωνα το μπερντάχι. Μ' έπιασαν ασυγκράτητα γέλια· είδα κι έπαθα να τα σταματήσω.

Σελίδες Ημερολογίου

Κόνιτσα ... Φεβρουαρίου 1972

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Πριν από λίγες μέρες, φιλοξενήσαμε σπίτι μας ορειβάτες, φίλους του παππού. Ένα ζευγάρι Ελλήνων και μία Αυστριακή· όλοι τους μεσήλικες. Προσέφερα το δωμάτιό μου στη Λότε. Όταν της πήγα ένα ποτήρι νερό για τη νύχτα, με κράτησε για να μιλήσουμε. Με τα ελάχιστα αγγλικά μου καταλάβαινα –παραδόξως– αυτά που μου έλεγε, αλλά δεν είμαι σίγουρη σε ποιο βαθμό κι εκείνη αντιλαμβανόταν αυτά που της έλεγα. Είναι καθηγήτρια της Ιστορίας κι αγαπά πολύ τους αρχαίους μας συγγραφείς. Ο Προμηθέας του Αισχύλου και η τριλογία του Οιδίπο-

δα (*Οιδίπους Τύραννος*, *Οιδίπους επί Κολωνώ*, *Αντιγόνη*) του Σοφοκλή βρίσκονται πρώτα στον κατάλογο των προτιμήσεών της. Ενημερωμένη πλήρως για το Οιδιπόδειο σύμπλεγμα και τον Φρόιντ, μου είπε ότι ο Ευριπίδης μεταχειρίζεται τις γυναίκες άκομψα και άδικα. Μου φάνηκαν πολύ χρήσιμες αυτές οι πληροφορίες, διότι μέχρι τώρα εγώ (*Ελληνίδα*, *φαντάσου*) δεν έχω καταφέρει να εκτιμήσω συνοπτικά την αρχαία ημών δραματική τέχνη.

Όσο για τον Φρόιντ, η Κ. έχει κάτω απ' το στρώμα της κρυμμένα δύο βιβλία του που τα διαβάζουμε συχνά. Απορώ όμως γιατί τα κρύβει· αναρωτιέμαι μήπως είναι περισσότερο πονηρή απ' όσο της επιτρέπει η συνείδησή της· ο Β. αν το πληροφορηθεί θα της κάνει διάλεξη –οπωσδήποτε– σχετικά μ' αυτό: «για να πάψει να κοιμάται το ζώον, για να πάψει να βλέπει τη γνώση σαν δρόμο που οδηγεί στην αμαρτία!»

Αλλά ας επιστρέψουμε στη Λότε: το σιλ της είναι πολύ αυστηρό κι αυτό γρήγορα με ώθησε να της κάνω την κρίσιμη ερώτηση· αν έχει πίστη. Δεν παραξενεύτηκε καθόλου για την αδιακρίσία μου, είπε μάλιστα ότι πιστεύει σε πολλά· πως αυτές οι πίστεις ίσα ίσα τη βοηθούν να ζει όμορφα· αν όλες μαζί, οδηγούν στην πίστη για το Θεό, δε θα είχε αντίρρηση. Αποφάσισα –ι-

κανοποιημένη— να την καληνυχτίσω, μα σαν είδα πως μου χαμογελούσε με καλοσύνη, τη ρώτησα αν προσεύχεται. «Κάθε βράδυ» είπε. «Και τι λέτε στην προσευχή σας;» επέμεινα εγώ. Τότε μου εξομολογήθηκε κάτι πρωτάκουστο: Πως διαβάζει λίγους στίχους απ' τον αγαπημένο της ποιητή κι ακούει τη μουσική κάποιου που της αρέσει πολύ. «Απόψε τι προσευχή θα κάνετε;» ρώτησα με θράσος (νόμιζα η ανόητη πως θα 'ταν δύσκολο να 'χει στο μικρό σακιδιό της όλα αυτά τα σύνεργα της προσευχής). Αμέσως, χωρίς ν' απαντήσει, έσκυψε και το άνοιξε· έβγαλε από μέσα ένα βιβλιαράκι (στο εξώφυλλο έγραφε T.S. Eliot), το μαγνητόφωνό της —τόσο μικρό δεν είχα ξαναδεί ποτέ μου— κι έβαλε μια κασέτα. Το δωμάτιο αμέσως γέμισε με μουσική από έγχορδα. «Αυτό είναι το τελευταίο μέρος από το κουαρτέτο Έργο 132 του Μπετόβεν, το πιο μεταφυσικό απ' όλα τα έργα του θεϊκού Μπετόβεν!» μου είπε χωρίς να κρύβει το δέος της και συνέχισε: «Τώρα είμαι έτοιμη να προσευχηθώ». Χαμογελούσε διαρκώς κοιτάζοντάς με κατάματα και δεν είμαι καθόλου σίγουρη για το αν δεν πρόσεξε και την έκπληξή μου (κατά τύχη, είχαμε ακούσει αυτή την ίδια μουσική η Τ. κι εγώ την περασμένη Κυριακή από το ραδιοφωνικό σταθμό της Κέρκυρας.

Τότε η Τ. –ον εντελώς άμουσο– γουρλώνοντας τα μάτια της μου είπε: «Πρώτη φορά ακούω γάτες να νιαουρίζουν τόσο μελωδικά!»)

Η Λότε (θα έφευγε με τους φίλους της πολύ πρωί) με χαιρέτησε εγκάρδια, ψιθυρίζοντάς μου μυστικά στ' αφτί –αν και στο δωμάτιο δεν υπήρχε κανείς για να την ακούσει– να περιμένω τις επόμενες μέρες κάτι απ' αυτήν με το ταχυδρομείο. Από τότε, αγαπητό μου ημερολόγιο, είμαι πολύ ανήσυχη. Κάθε βράδυ στο κρεβάτι μου παρακαλώ νοερά τη Λότε να μου στείλει αυτό το κουαρτέτο· θέλω να γίνει η αγαπημένη μου μουσική!

Κόντσα ... Μαρτίου 1972

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Χθες ο ταχυδρόμος έφερε επιτέλους το δεματάκι από τη Λότε (εδώ και μερικές μέρες βρίσκεται στην Αθήνα). Μέσα εκεί βρήκα τα *Τέσσερα Κουαρτέτα*, ποιήματα του T.S. Eliot και μια κασέτα με μουσική του J.S. Bach, τις *Παραλλαγές Γκόλντμπεργκ*. Στο μικρό της σημείωμα γράφει την ιστορία τη σχετική μ' αυτές τις *Παραλλαγές* (ο νεαρός Γκόλντμπεργκ που τις

έπαιζε στο πιάνο, για να συντροφεύει τον κύριό του –έναν ευγενή της εποχής εκείνης– στις αϋπνίες του, είχε περίπου τη δική μου ηλικία). Στο τέλος του σημειώματος λέει πως θα 'ταν καλό να σπουδάσω φιλοσοφία, γιατί ζω στη γη που έζησαν οι μεγαλύτεροι φιλόσοφοι, αλλά και γιατί θα μου ταίριαζε. Αυτό που διάβασα στην πρώτη πρώτη σελίδα του βιβλίου (τυπωμένο κατ' εντολήν του συγγραφέα) μ' έβαλε όμως σ' ατελείωτες σκέψεις. Είναι από το Δανό φιλόσοφο Κίρκεγκααρντ κι έχει ως εξής:

Ο έρωτας έχει τους ιεροφάντες του ανάμεσα στους ποιητές, και κάποτε θ' ακούσεις και καμιά φωνή που θα ξέρει πώς να τον τιμήσει: Όμως ούτε λέξη δεν θ' ακούσεις για την πίστη. Άραγε, ποιος θα βρεθεί να μιλήσει προς τιμήν αυτού του πάθους;

S. Kierkegaard

Φόβος και Τρόμος, μτφρ. Κλείτος Κύρου

(Εκδόσεις Ύψιλον/βιβλία)

Ρώτησα αμέσως τον Β. πού θα βρω σχετικά με το φιλόσοφο Κίρκεγκααρντ κι εκείνος μου είπε, όχι χωρίς κάποιον εκνευρισμό: «Άφησέ τον, ούτε λόγος· δεν θα καταλάβεις γρι, εξάλλου ήταν τρελός για δέσιμο!» Όταν δε του είπα

τι σκέφτομαι για την πίστη προς το Θεό, μου απάντησε ορθά κοφτά: «Αγγίζεις τον Φόιερμαχ, αλλά ουδόλως πλησιάζεις τον Μαρξ. Είσαι προσκολλημένη στον Νίτσε, δε θέλεις τη σωτηρία του κόσμου, αγαπάς το τομάρι σου». Εκείνη τη στιγμή, αγαπητό μου ημερολόγιο, ένωσα πως με περιέγραφε με τα χειρότερα λόγια (πριν απογοητευτώ εντελώς, όμως, θα προσπαθήσω να σκεφτώ πρώτα ψύχραιμα την κατάσταση).

Ευτυχώς, αγαπητό μου ημερολόγιο, σε κρύβω στη φοβερότερη κρυψώνα μου, γιατί αλλιώς, όλα αυτά που συζητάμε (αν γίνουν γνωστά), μπορεί να μας στείλουν στα βασανιστήρια: αν έχω εκτιμήσει σωστά τον κίνδυνο και δεν είναι κάτι παραπάνω κι από το θάνατο τον ίδιο.

ΥΓ.: Άκου όμως και τι άλλο είπε ο Β. στην παρέα, προχθές που έλειπα, όταν έμαθε από την Τ. ότι κρατώ ημερολόγιο: «Είναι αρκετά καλλιεργημένη για να καταλαβαίνει τη φωνή της φύσης της, έστω κι αν της το λέει στα λατινικά: “aut liberi aut libri”» (παιδιά ή βιβλία). «Αλλά από την άλλη μεριά, πολύ ματαιόδοξη και αρκετά χήνα για να σιγομουρμουρίζει στα γαλλικά» και παριστάνοντας καταπληκτικά τη φωνή

μου και το ύφος μου, είπε σε άπταιστον γαλλικήν: “Je me verrai, je me lirai, je m’extasierai et je dirrai: Possible, que j’ai eu taut’ d’esprit?”

(θα με κοιτάζω, θα με διαβάζω, θα εκστασιάζομαι και θα λέω: Μπορεί να είχα πράγματι τέτοιο πνεύμα;)» Ειρωνικά λόγια του Νίτσε, δίχως άλλο. Δεν τον αγαπά· τον μεταχειρίζεται όμως αφειδώς όταν τον χρειάζεται. Ούτως ή άλλως, είναι απαίσιος. Β., σε μισώ απέραντα!

Θέλεις την πραγματική μου σκέψη; Με όση μετριοφροσύνη και ειλικρίνεια διαθέτω, αναρωτιέμαι, αγαπητό μου ημερολόγιο, τι σχέση έχω εγώ μ’ εκείνη την ευφυέστατη κοπέλα, την Άννα Φρανκ;

Κόνιτσα ... Μαρτίου 1972

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Το πρωί της Κυριακής, προς το μεσημέρι για την ακρίβεια, μετά τον υποχρεωτικό εκκλησιασμό μας –ο οποίος δεν βλέπω να μας ωφελεί τα μάλα, όπως πιστεύουν οι δάσκαλοί μας και οι Αρχές του τόπου– ανεβήκαμε όλη η παρέα στην Αγία Βαρβάρα, μήπως λάβουμε και τη θεία χάρη! (Όλοι ξέρουμε ότι η Θεία Χάρις, α-

πό τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, προτιμά την ύπαιθρο.) Μαζί μας κουβαλήσαμε το σαράβαλο μαγνητόφωνο της K.

Έκανε ζέστη, ο καιρός ήταν χαρά Θεού. Στρώσαμε τα τζάκετ και τα παλτά μας και καθίσαμε αντίκρου στον ήλιο ν' ακούσουμε την *Παθητική Συμφωνία* του Τσαϊκόφσκι. Αυτά, βέβαια, είναι κατεργαριές του B., του οποίου του αρέσει να μας βλέπει να ανοίγουμε το στόμα μας σαν χάνοι (το παθαίνουμε συχνά τελευταία, κάθε φορά που γνωρίζουμε καινούρια πράγματα, τα οποία δεν φανταζόμαστε ότι υπάρχουν).

Ακούσαμε όλη τη συμφωνία σιωπηλοί. Όταν τελείωσε, η A. ζήτησε ξανά ν' ακούσει το πρώτο μέρος. «Βλέπω η αισθητική σου αντίληψη είναι αναπτυγμένη», της είπε ο B. κοροϊδευτικά, και απευθυνόμενος σ' όλους μας ρώτησε με ύφος περισπούδαστο: «Ξέρετε πως ο Τσαϊκόφσκι την πρώτη νύχτα του γάμου του παράτησε τη νύφη;» Όλοι μ' ένα στόμα τού είπαμε να σκάσει και του δείξαμε τις ανοιχτές μας παλάμες (στο κάτω κάτω, ο καθένας έχει το δικαίωμα να είναι ευτυχισμένος ή δυστυχισμένος με πράγματα που δεν είναι απαραίτητο να ανακοινωθούν): κάθισε στη γωνιά του, μετά απ' αυτό επιτέλους ήσυχα.

Ενώ ακούγαμε για δεύτερη φορά τη συμφωνία (για να την εμπεδώσουμε, όπως είπε ο Σ.), η Ε. μάς διηγήθηκε –παίζοντας το σπασμένο τηλέφωνο μ' ένα θείο της μουσικό– την ιστορία της Κουντίνα, της διάσημης Ρωσίδας πιανίστριας, που όταν τη συνεχάρηκε ο Στάλιν για το υπέροχο παίξιμό της, του είπε το εξής παράτολμο: «Ευχαριστώ, σύντροφε Στάλιν, ο Θεός να συγχωρήσει τις αμαρτίες σου». Αυτός (λέει η ιστοριούλα της Ε.), απαλά απαλά την ξαπόστειλε και της επέτρεψε να πεθάνει από φυσικό θάνατο. Η Κουντίνα πέθανε στο κρεβάτι της προσφάτως, εν έτει 1970. Λέγεται ότι ο πρόεδρος δεν ήθελε πάρε δώσε με θρησκόληπτες γυναίκες. Η Ε. διηγείται πολύ ωραία: οι ιστορίες της, εκτός των άλλων, έχουν τις ωραιότερες εισαγωγές, όπως ακριβώς και οι εκθέσεις της. Σε τούτη αρχισε ως εξής: «Ο Στάλιν, που πολύ ανακατευόταν στις Τέχνες (ανησυχούσε μήπως οι καλλιτέχνες δεν εκφράζουν στα έργα τους όπως πρέπει τον οίστρο της Επανάστασης), άκουσε κάποια μέρα από τη Ραδιοφωνία της Σοβιετικής Ένωσης το *Κονσέρτο για Πιάνο Κ. 488* του Mozart κ.τλ. κ.τλ.». Δεν είναι καταπληκτική; Χρωματίζει επίσης τη φωνή της σαν ηθοποιός.

Μετά απ' όλα αυτά, τα οποία επιτρέπεται να

τα συζητάμε μόνο στα βουνά και στα λαγκάδια, αρχίσαμε να τα μαζεύουμε για να φύγουμε. Η πείνα και το ότι η απογευματινή καταχνιά θα μας μελαγχολούσε, μας έκαναν βιαστικούς.

Κατηφορίζαμε κι ήταν φανερό πως ο εξαίσιος καιρός θα κρατούσε καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας. Στις άκρες του μονοπατιού σωροί φαγωμένων κουκουναριών μάς πληροφορούσαν ότι οι φίλοι μας οι σκίουροι ακόμα συχνάζουν στα μέρη μας. Πού και πού ξεπρόβαλαν μπουκέτα φύλλων, τα καταπληκτικά φύλλα των κυκλάμινων· η ζωηράδα τους φανερώνε ολόζώντανους βολβούς, ριζωμένους αναπαυτικά στη θαλπωρή του υπεδάφους. Αρχισαν τότε όλοι μια πολυλογία για το «κυκλάμινον το Περσικόν» και τα εσθιαστά βολβών του. Τους είχα βαρεθεί· σκεπτόμουν τη μελαγχολία του απογεύματος της Κυριακής· νευρίαζα προκαταβολικά.

Στη στροφή του «Δέντρου» συναντήσαμε τον «Οφθαλμό του Βασιλέως»· τον χαιρετήσαμε με το σοβαρότερο ύφος που διαθέταμε εκείνη την στιγμή, κι αφού απομακρυνθήκαμε, ο Σ., ως άλλος μάντης Τειρεσίας, ο μάντης του κακού μας του καιρού, προφήτεψε ότι αύριο θα είμαστε όλοι όρθιοι στον πίνακα και στα έξι μαθήματα της ημέρας, όπως ήμασταν τώρα, ό-

λοι μαζί κομπανία! Τότε, καθώς αυτό φάνταζε ανήκουστο, πέσανε οι σχετικές κατραπακιές για να ξορκίσουμε το κακό!

Η προφητεία, δυστυχώς, βγήκε αληθινή, κι έπεσε στα μάτια μας ο κύριος αυτός· όχι γιατί από καιρό θεωρούσε ότι είμαστε «εκτός των επιτρεπτών ορίων», αλλά επειδή οι μικρότητες, όπως τόσους άλλους ανθρώπους, θα τον ακολουθούν εις τους αιώνας των αιώνων, αμήν!

Γεια σου αγαπητό μου ημερολόγιο.

Συγχυσμένη αλλά ενισχυμένη και δυνατή!

Άντε μην αρχίσω τα κόλπα της Κουντίνα και με φοβηθεί όχι μόνο το «μάτι του βασιλέως», αλλά και ο ίδιος ο «Ξέρξης»!!

K. P.

Υ.Γ.: Μα ακόμη κι αν ο κόσμος δεν ησυχάσει ποτέ απ' τις οδύνες του, η μουσική θα υπάρχει πάντα για να τις απαλύνει, εις τους αιώνας των αιώνων, αμήν!

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΚΑΙΤΗ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Καλό μας ταξίδι,
ΠΡΙΓΚΙΠΑ

Μυθιστόρημα

Αγγίζεις το χαρτί. Σκέφτεσαι αν αξίζει να σταθείς σε τούτη τη σελίδα ή να πας παρακάτω.

Έι, πρίγκιπα! Δεν διαβάζονται τα βιβλία από το τέλος.

Φοβάσαι; Τι;

Κοίταξέ με, μη σκύβεις τα βλέφαρα, εδώ είμαι, ψηλά, και σου φωνάζω: Με θυμάσαι;

Εγώ σε θυμάμαι από τόσοοτε... Τότε που εγώ κι εσύ και άλλοι εκλεκτοί κάναμε βόλτες πάνω από τούτο τον πλανήτη. Τότε που οι άνθρωποι δεν ήταν άνω θρώσκωντες. Και για να τους κάνουμε σαν κι εμάς, έπρεπε εμείς να γίνουμε σαν κι αυτούς. Και φορέσαμε σώμα. Σιγά-σιγά, οι μνήμες χάνονταν. Δεν γινόταν αλλιώς. Τώρα πια δεν ήμασταν αλόκληροι. Κάθε φορά, στην κάθε μας ενσάρκωση, ψάχναμε απεγνωσμένα το άλλο μας μισό. Και ξεχνάγαμε τον σκοπό μας.

Καλό μας ταξίδι, πρίγκιπα...

Ένα ταξίδι ανάμεσα σε διαφορετικούς πολιτισμούς, θρησκείες, συμφέροντα· ένα χαμένο χειρόγραφο, η πυξίδα για τον σκοπό της τελευταίας ενσάρκωσης.

Θα είναι όμως και ο σκοπός

για την τελευταία περιπέτεια της ανθρωπότητας; Οι πυραμίδες των Αιγυπτίων,

των Αζτέκων και των Ελλήνων κρύβουν πολλά.

Και τα μονοθεϊστικά ιερατεία ακόμη περισσότερα.

Αλλά οι εξόριστοι θεοί μετρούν αλλιώς τον χρόνο.

Και... απλώς περιμένουν.

Η Ταϋγέτη και ο Ιάσων χαμογελούν στους θεούς τους και τρέχουν στον χρόνο, ψάχνοντας την ολοκλήρωσή τους.

Ο έρωτας τους ακολουθεί. Όπως και ο θάνατος.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Στο φτερό του δελφινιού

Μυθιστόρημα

Η πτήση για Τόκιο μετατρέπεται σε τραγωδία. Μοναδικοί
διασωθέντες ένας επιτυχημένος γιατρός και ένα νεαρό
κορίτσι, που καταφέρνουν

να βγούν από το αεροπλάνο πριν βυθιστεί
στα παγωμένα νερά του Ειρηνικού.

Τα κύματα τους βγάζουν σε ένα ερημικό νησί.

Ένα νησί γεμάτο τρομερά μυστικά.

Ο έρωτας φωλιάζει στις καρδιές του ζευγαριού,
οι οποίοι ζουν ρουφώντας κάθε στιγμή τους πλάι
στο *Φτερό του Δελφινιού*.

Δέκα χρόνια μετά, η επιστροφή τους στον πολιτισμό
οργανώνεται κινηματογραφικά.

Οι δρόμοι τους πλέον χωρίζουν και μπλέκουν
σε μύριες περιπέτειες.

Ωστόσο, δεν έλειψε ποτέ από μέσα τους
η επιθυμία να επιστρέψουν στη δική τους Ουτοπία.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΓΕΩΡΓΙΑ Ν. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Μαϊμούσα

Μυθιστόρημα

Ό,τι τιμιότερο, ό,τι αληθινότερο, ή όποια πλάνη ζούμε, τη χρωστάμε στον ονειρόκοσμο. Ύστερα κάνουμε τα πιο σταθερά βήματα, για την ολοκλήρωσή μας.

Κανένας μα κανένας άνθρωπος δεν περιφρονεί τον ταπεινό εαυτό του, τις αδυναμίες του, αιτιατές ή αναίτιες. Κι αν κάποτε καταφέρει να κρύβει το βαθύτερο εγώ του, ψεύδεται. Δεν μπορεί να δαμάσει τις αταξίες του. Τις επιθυμεί κρυφά, βασανιστικά κι εύχεται να τολμήσει να τις χαρεί. Αυτές που κρύβουμε, αυτές επιθυμούμε. Αυτές μας αγγίζουν, αυτές μας εξαγνίζουν.

Η Θωμαΐς Αγγέλου αντέχει και ονειρεύεται.

Μιλάει για την επανάσταση που έκανε έντιμα και «ανέντιμα».

*Το μύθο του έρωτα, που φαντάστηκε, τόλμησε και έζησε
από το δικό της αγνάντεμα, τη γλυκιά της τυραννία.*

Η Γυναίκα...

Όσο για τον Άνδρα...

Το αρσενικό είναι υπόθεση θηλυκού.

Ο άνδρας είναι υπόθεση γυναίκας.

Και η γυναίκα γεννιέται. Γεννιέται μάγισσα.

Μία μόνο μάγισσα, για κάθε άνδρα. Κι άλλη ποτέ καμία.

Γητεμένος, αιώνια αμετακίνητος, τη στέρνα της
θ' αποζητά. Δεν ξεδιψά κι ούτε που θέλει μ' όλης
της γης τους ποταμούς!

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Μίρνα Μηλιώνη-Γκανά

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Μυθιστόρημα

Τι θέλει ο άνθρωπος για να 'ναι ευτυχισμένος;
Πόσο κοστίζει η χαρά; Πόσο εξαργυρώνεται
ένα χαμόγελο, μια γλυκιά κουβέντα,
ένα απαλό χάδι, μια τρυφερή αγκαλιά,
ένα ζεστό φιλί,
ένα απλό χτύπημα στον ώμο;
Πόσες μουσικές καϊδεύουν την ψυχή μας,
κι εμείς ακούμε μοναχά τα πένθιμα εμβατήρια;
Τώρα, μπορεί το είναι της να λέει «Καλημέρα θλίψη»,
αλλά είναι σίγουρη πως ο χρόνος θα κλείσει τις πληγές
και θα πει πάλι με χαμόγελο:
«Καλημέρα ζωή... Σ' ΑΓΑΠΑΩ!»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΗΘΕΝΗ ΚΟΝΙΤΟ

Πόση νοσταλγία, πόση μαγεία και πόση
χαρά δεν κρύβει το αφήγημα
Πλάι στο ποτάμι της Ειρήνης Κίτσιου!
Μοιάζει να συνομιλεί με το απέραντο,
καθώς ο αναγνώστης συναντά τις δύο
ηρωίδες του στη μέση ενός παράδοξου
ταξιδιού, μιας απροσδιόριστης
(κυριολεκτικής και φανταστικής)
περιπλάνησης με ιστιοφόρο σε μαγικά
τοπωνύμια σε όλα τα μήκη και πλάτη
της γης. Οι αρχετυπικές έννοιες,
τα αντικείμενα και οι συνθήκες,
το αρμένισμα και το αγκυροβόλιο,
τα κύματα και η φρεσκορωμένη γη,
η κοριτσίστικη φιλία και ο αθεράπευτος
ρομαντισμός, ο φιλοσοφικός στοχασμός
και η δια βίου αφοσίωση, τα πολύτιμα
μέταλλα και τα πετράδια, οι σφεντόνες
και τα τόξα, οι δράκοι και οι κήποι
με τα χρωματιστά φανάρια, η νεανική
ορμή και η ονειροπόληση, δημιουργούν
μια ατμόσφαιρα σαγήνης και παιχνιδιού,
έλξης και πόθου για την παρθένα φύση,
πριν ο ανέγγιχτος παλαικός απέραντος
κόσμος συρρικνωθεί σε ανά πάσα στιγμή
προσπελάσιμους χώρους,
πριν οι μυστηριώδεις τόσο μακρινοί
αναμεταξύ τους πολιτισμοί μεταλλαγούν.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ
Καθημερινή της Κυριακής

Τώρα σαν πέφτει χιόνι τις ηλιόλουστες μέρες,
καταφθάνουν εδώ –φορώντας τα χιονοπέδιλά τους–
άνθρωποι κάθε ηλικίας για να προμηθευτούν
τους γρύλους τους.

Όταν όλα ησυχάζουν τα βράδια, έχω τους δικούς μου
που μου κρατούν συντροφιά: χτυπούν ρυθμικά
τα εκπαιδευμένα τους έλυτρα, κάνοντας θρύψαλα
την απειλητική μοναξιά,
που προσπαθεί να εισχωρήσει στο είναι μου
ανάμεσα από δύο ανάσες μου.

51787

KON

89980-7-0

998070